

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

OPTIMIRANJE DAVKA OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB

Ljubljana, december 2006

PETRA LEŠNIK

IZJAVA

Študentka Petra Lešnik izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom prof. dr. Marka Hočevarja in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 15.12.2006

Podpis: _____

KAZALO

1	UVOD	1
2	ZAKON O DAVKU OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB	2
2.1	Pravna podlaga	2
2.2	Značilnosti	4
2.3	Zavezanci za davek	5
2.3.1	Zavezanci rezidenti	6
2.3.2	Zavezanci nerezidenti	6
2.3.3	Davka oproščeni	6
2.4	Davčno obdobje	7
2.5	Davčna osnova	7
2.5.1	Popravljeni prihodki	8
2.5.2	Nepriznani odhodki	8
2.5.3	Posebnosti pri poslovanju s povezanimi osebami	9
2.6	Davčna stopnja	10
2.7	Davčne olajšave	10
2.7.1	Olajšava za vlaganja	11
2.7.2	Olajšava za zaposlovanje	13
2.7.3	Olajšava za prostovoljno pokojninsko zavarovanje	14
2.7.4	Olajšava za donacije	14
3	OPTIMIRANJE DAVČNIH OBVEZNOSTI	14
3.1	Načini optimiranja davčne osnove	15
3.1.1	Pravilno, zakonito in pravočasno plačevanje davčnih obveznosti	15
3.1.2	Izvajanje davčnih izogibov	15
3.2	Pogoji za izvedbo optimiranja davčnih obveznosti	16
3.2.1	Makroekonomski pogoji	16
3.2.2	Mikroekonomski pogoji	19
3.3	Dejavniki, ki vplivajo na optimizacijo	20
3.3.1	Znanje	20
3.3.2	Izvajanje samo dovoljene davčne dejavnosti	20
3.3.3	Preudarno sklepanje poslov	20
3.3.4	Pravilna knjigovodska dokumentacija	21
3.3.5	Organiziranje notranjih kontrol	21
3.3.6	Preudarno in ažurno poslovanje	21
3.4	Davčna politika optimiranja davčnih obveznosti	22
3.4.1	Določitev ciljev	22
3.4.2	Davčno načrtovanje	23
3.4.3	Davčni obračuni	24
3.4.4	Davčna analiza	24
3.4.5	Davčni nadzor	25

4	OPTIMIRANJE DAVČNE OBVEZNOSTI V PODJETJU Pekarna d.o.o.	25
4.1	Predstavitev podjetja Pekarna d.o.o.	25
4.2	Obračun davka.....	26
4.2.1	Poslovna bilanca.....	28
4.2.2	Davčna bilanca	29
4.2.3	Obračunavanje davka	30
4.3	Možnosti za zmanjševanje davčne osnove podjetja Pekarna d.o.o. za leto 2006	33
4.3.1	Uveljavljanje olajšav	33
4.3.2	Delno priznani odhodki.....	36
4.3.3	Finančni odhodki.....	36
4.3.4	Izguba preteklih let.....	37
4.3.5	Odpis terjatev	37
4.3.6	Odpis nabavne vrednosti drobnega inventarja	38
4.3.7	Povišanje stroškov dela zaposlencev.....	38
5	SKLEP.....	39
	LITERATURA.....	41
	VIRI.....	42

1 UVOD

Za področje diplomske naloge sem izbrala davek od dohodkov pravnih oseb, pri čemer sem se osredotočila na optimizacijo tega davka. Ta tema se mi zdi zanimiva, ker je uporabna v praksi, saj lahko precej doprinese k večji uspešnosti podjetja, poleg tega pa nameravam svojo študijsko pot nadaljevati na magistrskem študiju davčnega prava.

Cilj vsakega gospodarskega subjekta je doseganje dobička, ki je pomemben za ohranjanje in povečevanje kapitala in je podlaga za financiranje investicij ter s tem za rast podjetja. Za uspešno poslovanje gospodarskih subjektov je pomembno ustrezno poslovno okolje, ki ga zagotavlja država, to svojo »uslugo« pa zaračunava z davki. Davek od dohodkov pravnih oseb je ena od davčnih oblik, ki jo uporabljajo davčni sistemi vseh sodobnih držav. Ta davek predstavlja za gospodarske subjekte nujno zlo, saj zmanjšuje njihov dobiček.

Managerji in ostali zaposleni pa se kljub vedno večjemu davčnemu bremenu, ki ga podjetjem nalaga država, še vedno premalo zavedajo, da vsak poslovni dogodek vpliva na izkaz poslovnega izida in s tem na davčno bilanco. Prav tako se ne zavedajo dovolj, da se s skrbnim davčnim načrtovanjem skozi celotno poslovno leto, z zakonitim in pravočasnim plačevanjem davkov ter izvajanjem davčnih izogibov, davčna obremenitev lahko občutno zniža.

Na področju davka od dohodkov pravnih oseb je prihajalo v zadnjih letih do nenehnih sprememb. Tako je leta 2005 (deloma že 1.5.2004) stopil v veljavo Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-1), ki je bil leta 2006 noveliran z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-1B). Oktobra je vlada spet sprejela novi zakon (ZDDPO-2), ki bo s 1.1.2007 na to področje še tretje leto zapored prinesel veliko sprememb.

Prav zaradi naštetih nenehnih sprememb na tem področju je bil moj namen podrobno preučiti trenutno veljavno zakonodajo in možnosti za optimiranje davka od dohodkov pravnih oseb, ki jih ta nudi gospodarskim subjektom.

Moj cilj je uporaba pridobljenega teoretičnega znanja o davku od dohodkov pravnih oseb na praktičnem primeru. Preučila in analizirala sem možnosti za optimiranje davčne obveznosti podjetja Pekarna d.o.o. v letu 2006 na podlagi trenutno veljavne davčne zakonodaje.

Diplomsko delo je sestavljeno iz treh poglavij. V prvem poglavju sem iz proučene literature z metodo kompiliranja povzela Zakon o davku od dohodka pravnih oseb, saj je optimiranje davka možno le s podrobnim poznavanjem davčne zakonodaje. V drugem poglavju sem opredelila načine za optimizacijo, makro in mikroekonomske pogoje, dejavnike, ki vplivajo na optimiranje davka od dohodkov pravnih oseb ter potrebno davčno politiko. Tretji del temelji na primeru podjetja Pekarna d.o.o., katerega poslovno in davčne bilanco sem analizirala in podala možnosti za optimiranje njegove davčne obveznosti.

2 ZAKON O DAVKU OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB

Na gospodarskem področju so danes davki eden od osnovnih instrumentov narodnogospodarskega upravljanja, z njimi država zasleduje različne ekonomske in socialne cilje. Učinkovita oblika neposrednega vplivanja na gospodarstvo so zlasti olajšave in oprostitve, s katerimi država favorizira razvoj določenih gospodarskih dejavnosti, panog in strok. S tem med drugim vpliva na višino razpoložljivega dohodka in na njegovo pravilnejšo narodnogospodarsko strukturalno in teritorialno razporeditev (Žibert, 2003, str. 43).

Argumente, zakaj je potrebno posebej obdavčevati dobiček na ravni davčnih zavezancev, se lahko razdeli na štiri skupine (Čok, 1998, str. 7):

- s tem davkom davčni zavezanec plačuje ugodnosti, ki mu jih nudi ekonomsko in družbeno okolje,
- davek predstavlja vmesno stopnjo pri plačilu dohodnine posameznika,
- z davkom se obdavči ekonomska renta,
- davek predstavlja instrument ekonomske politike.

Davki, ki nam jih nalaga država, so značilen in v glavnini neizogiben strošek vsakega tipičnega gospodinjstva in podjetja. Davki so na eni strani nujni za delovanje države, na drugi strani pa kot nepovratna prisilna dajatev pomenijo veliko finančno breme za zavezance, ki ga skušajo kar se da zmanjšati. Vsakemu managerju je zato potrebno znanje o davku na dohodek. (Meigs, Meigs, 1996, str. 833).

2.1 Pravna podlaga

V Republiki Sloveniji je bil davek na dobiček pravnih oseb uveden leta 1991 – v prvem delu davčne reforme. Zakon o davku od dobička pravnih oseb iz leta 1991 je urejal štiri temeljna področja obdavčevanja dobička: opredelitev davčnih zavezancev, davčne osnove, davčne stopnje ter način obračunavanja in plačevanja davka. Opredelitev davčne osnove je temeljila na takrat veljavnem Zakonu o računovodstvu (ZRač). Leta 1993 je bil sprejet Zakon o gospodarskih družbah (ZGD), s katerim so bila na novo urejena statusna vprašanja gospodarskih družb ter določila o obveznosti vodenja poslovnih knjig in izdelovanja letnih poročil ob upoštevanju računovodskih standardov. ZGD se je začel uporabljati leta 1994, hkrati pa je bil v okviru teh sprememb sprejet tudi novi Zakon o davku od dobička pravnih oseb (ZDDPO) (Pernek et al., 1999, str. 227, 228).

ZDDPO je bil leta 1995, 1996 in 2002 noveliran. Leta 1996 je bil sprejet Zakon o davčnem postopku (ZDavP), ki je z dnem začetka uporabe razveljavil procesne določbe ZDDPO (Drobnič et al., 2004, str. 13).

Zaradi vstopa Slovenije v Evropsko unijo, je bila nujna sprememba Zakona o davku od dobička pravnih oseb. Davčna reforma je prinesla novi Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-1), ki ureja obdavčitev dobička in drugih obdavčljivih dohodkov pravnih oseb. Novi zakon je stopil v veljavo 1.1.2005, nekatere določbe pa že 1.5.2004 in je prinesel dve ključni spremembi. Prva se kaže v integraciji direktiv EU, ki jih je bilo z vidika skladnosti potrebno integrirati v davčni sistem Slovenije, druga pa se kaže v večji efektivni stopnji obdavčitve pravnih oseb (Jeršan, 2005, str. 81). Na slednje kaže že sprememba imenovanja obdavčitve – davek od dohodkov namesto davek od dobička. To pomeni razširitev obdavčitve na večje število zavezancev in vštevanje vedno več dohodkov v davčno osnovo (Mlakar, 2004, str. 82). Zakon je tako razširil krog obdavčitve davčnih virov, ki jih dosegajo nerezidenti na ozemlju Republike Slovenije, bistveno strožje so opredeljeni davčno nepriznani odhodki, širi se obveznost obračuna davčnega odtegljaja, bistveno se zmanjšuje obseg davčnih olajšav, nominalna davčna stopnja pa je ostala nespremenjena (Jeršan, 2004, str. 67).

Z Zakonom o davkih od dohodkov pravnih oseb se v pravni red Republike Slovenije prenašajo naslednje direktive Evropske skupnosti (ZDDPO-1B, 2005, 1. člen):

- Direktiva Sveta 90/434/EGS z dne 23. julija 1990 o skupnem sistemu obdavčitve za združitve, delitve, prenose sredstev in zamenjave kapitalskih deležev družb iz različnih držav članic (UL L 225 z dne 20.8.1990, s spremembami);
- Direktiva Sveta 90/435/EGS z dne 23. julija 1990 o skupnem sistemu obdavčitve matičnih družb in odvisnih družb iz različnih držav članic (UL L 225 z dne 20.8.1990, s spremembami);
- Direktiva Sveta 2003/49/ES z dne 3. junija 2003 o skupnem sistemu obdavčevanja plačil obresti ter licenčnin med povezanimi družbami iz različnih držav članic (UL L 157 z dne 26.6.2003).

S 1.1.2006 je stopil v veljavo tudi Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-1B). Pomembna sta predvsem 10. in 16. člen, ki na novo urejata davčne olajšave za vlaganja.

S 1.1.2007 bo začel veljati novi Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2), ki bo prinesel kar precej sprememb. S tem zakonom se bo davčna stopnja do leta 2010 postopoma znižala na 20 odstotkov, odpravlja se večina dvojnih obdavčitev, investicijske in nekatere olajšave za zaposlovanje se ukinjajo. Osnova pri določanju davčne osnove so mednarodni računovodski standardi, zato se davčna osnova približuje poslovnemu dobičku (Širčelj, 2006).

Ob sprejetju ZDDPO-1 in ZDDPO-2 sta bila istočasno sprejeta tudi nova Zakona o davčnem postopku (ZDavP-1 in ZDavP-2).

Za obračun davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2006 predstavljajo pravno podlago naslednji zakoni:

- ZDDPO-1: Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 40/04, 17/05 – uradno prečiščeno besedilo in 108/05)
- ZDDPO-1B: Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 108/05)
- ZDavP-1-UPB2: Zakon o davčnem postopku, (Uradni list RS, št. 21/06 - uradno prečiščeno besedilo)
- Pravilnik o izvajanju ZDDPO-1: Pravilnik o izvajanju zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 49/04)
- ZEC: Zakon o ekonomskih conah (Uradni list RS, št. 45/98, 97/01)

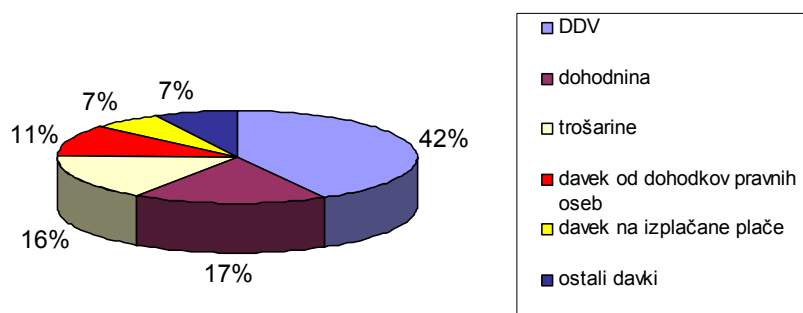
2.2 Značilnosti

Davek od dohodkov pravnih oseb predstavlja izdatek za davek, če gledamo s strani davčnega zavezanca, ali prihodek od davka, če gledamo s strani države. Za državo predstavlja enega od ekonomskih instrumentov, za davčne zavezance pa instrument, ki neposredno vpliva na uspešnost njihovega poslovanja. Gledano v mednarodnem kontekstu davek od dohodka pravnih oseb predstavlja kazalec davčne politike v posamezni državi (Čok, 1998, str. 7).

Po svojih značilnostih se davek od dohodkov pravnih oseb uvršča med neposredne davke, kar pomeni, da je podjetje davčni zavezanec in plačnik tega davka. Pomeni temelj obdavčitve dobička oziroma dohodkov pravnih oseb. Glede na način ugotavljanja in plačevanja davek od dohodkov pravnih oseb uvrščamo med obvezne dajatve, za katere velja načelo samoobdavčitve. To pomeni, da podjetje samo sestavi in predloži davčni obračun in izpolni obveznost, ki jo ugotovi v davčnem obračunu za poslovno leto (Grilj, 2000, str. 272).

Davek od dohodkov pravnih oseb je prihodek proračuna Republike Slovenije. V sliki 1 je vidno, da je po pomenu oziroma deležu v celotnih davčnih prihodkih na četrtem mestu. V letu 2006 naj bi znašal 165 milijard tolarjev (okrog 688 milijonov evrov) ali 7% celotnih davčnih prihodkov.

Slika 1: Struktura davčnih prihodkov v Proračunu Republike Slovenije za leto 2006

Vir: Sprejeti proračun Republike Slovenije za leto 2006, 2005.

Kljub relativno skromnemu deležu davka od dohodka v celotnih državnih davčnih prihodkih se je delež tega davka, merjen v odstotkih BDP ali kot odstotek vseh davčnih prihodkov, v preteklih dvajsetih letih povečeval (Stanovnik, 2002, str. 146).

Tabela 1 prikazuje, da se je tudi od leta 2002 do danes delež tega davka v vseh davčnih prihodkih in v BDP povečeval. Glede na sprejeti proračun za leto 2007, sprejeti proračun za leto 2008 in napovedi BDP za naslednja leta, bo tako tudi v prihodnje. Delež davka od dohodkov pravnih oseb v BDP se bo od leta 2002 do leta 2008 dvignil iz 1,4% na 2,8%, kar pomeni, da se bo obremenjenost gospodarstva z davkom od dohodkov pravnih oseb precej povečala.

Tabela 1: Delež davka od dohodkov pravnih oseb v celotnih davčnih prihodkih in v BDP

leto	davek od dohodkov pravnih oseb v mrd tolarjev	celotni davčni prihodki države v mrd tolarjev	delež davka od dohodkov v davčnih prihodkih v %	BDP Slovenije v mrd tolarjev	delež davka od dohodkov pravnih oseb v BDP v %
2002	75	1082	6,9	5335	1,4
2003	99	1257	7,9	5814	1,7
2004	124	1373	9,0	6272	2,0
2005	146	1449	10,1	6620	2,2
2006	165	1535	10,7	7055 ¹	2,3
2007	190 ²	1670	11,4	7586 ³	2,5
2008	230 ⁴	1708	13,5	8098 ⁵	2,8

¹ ocena UMAR ² 793 milijonov evrov ³ napoved UMAR ⁴ 959 milijonov evrov ⁵ napoved UMAR

Vir: Zaključni račun proračunov RS za leta 2002-2004; Rebalans proračuna za leto 2005, 2005; Sprejeti proračuni za leto 2006-2008; Gospodarska rast – stopnja BDP, 2006.

2.3 Zavezanci za davek

Davčni zavezanci so osebe domačega prava (razen RS in lokalnih skupnosti) ter poslovne enote pravnih oseb tujega prava in združenja oseb po tujem pravu. Zavezanci so v davčnem pomenu rezidenti in nerezidenti. Rezidentstvo se določi ali po registriranem sedežu davčnega zavezanca (formalni kriterij) ali po kraju, kjer ima ta sedež dejanske uprave (materialni kriterij). Rezidenti so, če imajo sedež v Sloveniji in tudi, če imajo sedež v kaki drugi državi, kraj dejanskega upravljanja pa v Sloveniji. Nerezidenti so tiste osebe tujega prava, ki v Sloveniji ustvarjajo prihodke v poslovni enoti ali prek nje (Hieng, 2006, str. 195).

Republika Slovenija in samoupravne lokalne skupnosti niso davčni zavezanci, zato niti ne obračunavajo niti ne plačujejo davka od dohodkov pravnih oseb. Morajo pa upoštevati določbe o davčnem odtegljaju. Obračunavati in plačevati ga morajo po pravilih, ki veljajo za davčne zavezance (ZDDPO-1, 2004, 3. člen).

2.3.1 Zavezanci rezidenti

Zavezanci rezidenti so obdavčeni po **svetovnem dohodku**, kar pomeni, da morajo v davčni obračun vključiti vse dohodke, ki so jih dosegli kjerkoli v svetu, tudi v svojih poslovnih enotah v tujini. To načelo je upoštevano tudi v pravilih o vodenju poslovnih knjig. Če slovenska družba posluje prek poslovne enote v tujini, mora v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi podatke o njenem poslovanju vključiti v svoje poslovne knjige, tako da je poslovni izid rezultat poslovanja matičnega podjetja in vseh njegovih poslovnih enot (Hieng, 2006, str. 195).

2.3.2 Zavezanci nerezidenti

Zavezanci nerezidenti so obdavčeni, če dosegajo **dohodke**, ki imajo **vir v Sloveniji**. To pa so vsi dohodki, ki jih nerezidenti dosežejo v Sloveniji z opravljanjem dejavnosti v poslovni enoti ali prek nje, ter drugi dohodki, ki jih dosežejo v Sloveniji (dividende, obresti, najemnine, licenčnine in drugi dohodki iz premoženjskih pravic) (ZDDPO-1, 2004, 4. člen). Od njih se pri plačilu v tujino obračun, odtegne in plača davčni odtegljaj po stopnji 25% (ZDDPO-1, 2004, 68. člen).

Za poslovne enote štejejo poleg podružnice tudi pisarna, tovarna, delavnica, rudnik kamnolom in drugi kraji, kjer se izkoriščajo naravni viri, gradbišča in drugi kraji, kjer se opravljajo gradbena dela s trajanjem več kot 6 mesecev, opravljanje storitev, ki v zvezi s projektom trajajo več kot 90 dni, pa tudi delovanje posrednika in borznega posrednika v imenu nerezidenta (Drobnič et al., 2004, str. 32). Sporazum o izogibanju dvojnemu obdavčenju lahko poslovno enoto opredeljuje drugače. Če je sklenjen, se za rezidente držav, ki so ga sklenile, uporabljajo njegove določbe.

2.3.3 Davka oproščeni

Pri določanju zavezancev, ki so oproščeni plačila davka, zakon sledi cilju, da se vzpostavi davčni sistem, ki bo nevtralen z vidika konkurenčnosti. V skladu s tem, so davka oproščeni le subjekti, ki so ustanovljeni za opravljanje nepridobitne dejavnosti po posebnem zakonu, če v skladu z namenom takega zakona tudi delujejo. Zavezanci, ki so upravičeni do oprostitve davka, so: zavod, društvo, ustanova, verska skupnost, politična stranka, reprezentativni sindikat in druge osebe, ki so v skladu s posebnimi zakoni ustanovljene za opravljanje nepridobitne dejavnosti (ZDDPO-1, 2004, 9. člen).

Ne glede na dejstvo, da je zavezanec, ki je ustanovljen za opravljanje nepridobitne dejavnosti, davka oproščen, ta oprostitvev ne velja v tistih primerih, ko se zavezanec ukvarja tudi z opravljanjem pridobitne dejavnosti. V tem primeru je zavezanec dolžan obračunati in plačati davek od tistega dela dohodka, ki ga je dosegel z opravljanjem pridobitne dejavnosti (Drobnič et al., 2004, str. 40).

2.4 Davčno obdobje

Davčno obdobje za davek od dohodka pravnih oseb je v 10. členu ZDDPO-1 načeloma določeno kot koledarsko leto. Vendar pa lahko davčni zavezanec izbere ali bo njegovo davčno obdobje enako njegovemu poslovnemu letu, ki se razlikuje od koledarskega leta, pri čemer pa davčno obdobje ne sme presegati obdobja **12 mesecev** (ZDDPO-1, 2004, 10. člen).

Zakon določa, da mora davčni zavezanec, ki želi imeti davčno obdobje različno od koledarskega leta, o izbiri obdobja prej z vlogo obvestiti davčni organ. Vlogo mora vložiti najmanj 45 dni pred dnevom, s katerim se bo začelo novo davčno obdobje (ZDavP-1, 2006, 352.člen). Izbranega davčnega obdobja ne sme spreminjati 5 let (ZDDPO-1B, 2005. 3. člen). To obdobje je določeno zaradi znižanja stroškov vodenja evidenc in zaradi tega, da davčni zavezanci premislijo o smiselnosti in racionalnosti drugačne določitve davčnega obdobja.

Rok za predlaganje davčnega obračuna je 3 mesece po preteku davčnega obdobja (ZDavP-1, 2006, 341. člen). Davek mora davčni zavezanec plačati na podlagi davčnega obračuna v roku 30 dni od predložitve davčnega obračuna (ZDavP-1, 2006, 349. člen).

2.5 Davčna osnova

Davčna osnova je znesek, od katerega se z uporabo davčne stopnje ugotovi višina davčne obveznosti. Davčna osnova rezidenta in nerezidenta za aktivnosti, ki jih je opravljal v poslovni enoti ali prek poslovne enote v Sloveniji, je dobiček, ki se ugotovi v skladu z določbami Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb. Dobiček je presežek prihodkov nad odhodki. Če zakon ne določa drugače, se za ugotavljanje dobička priznajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida (ZDDPO-1, 2004, 11. člen).

Obračun davka od dohodkov pravnih oseb torej temelji na poslovni bilanci (izkazu poslovnega izida), od koder tudi dobimo podatke o prihodkih in odhodkih.

$$\begin{aligned} \text{prihodki} &= \text{čisti prihodki od prodaje} + \text{finančni prihodki} + \text{drugi prihodki} \\ \text{odhodki} &= \text{poslovni odhodki} + \text{finančni odhodki} + \text{drugi odhodki} \end{aligned}$$

Vendar pa ZDDPO-1 določa precej prihodkov in odhodkov, ki se priznavajo drugače kot v izkazu poslovnega izida, predvsem so izjeme pri davčno nepriznanih odhodkih, ki povečujejo davčno osnovo in s tem davčno obveznost.

$\text{DAVČNA OSNOVA} = \text{prihodki} - \text{odhodki} \pm \text{popravek prihodkov} \pm \text{popravek odhodkov}$
--

2.5.1 Popravljeni prihodki

Popravek prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov – zmanjšanje

Zakon določa dve vrsti prihodkov, ki se izvzamejo iz davčne osnove: izvzem prihodkov zaradi nepridobitne dejavnosti in izvzem prihodkov od udeležbe na dobičku. Prejete dividende oziroma drugi deleži iz dobička se izvzamejo iz davčne osnove, če je prejemnik imetnik poslovnega deleža, delnic ali glasovalnih pravic v višini najmanj 25% in najmanj 24 mesecev, ter če je izplačevalec zavezanec za davek in ni rezident države z ugodnejšim davčnim okoljem (ZDDPO-1, 2004, 18., 19. člen).

Popravek prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov – povečanje

- povečanje prihodkov zaradi transfernih cen med povezanimi osebami, ki se opravi najmanj do višine, ugotovljene z upoštevanjem primerljivih tržnih cen,
- povečanje prihodkov zaradi transfernih cen med povezanimi osebami rezidenti, če je zato nastopilo znižanje celotnega davčnega učinka,
- povečanje prihodkov od obresti na dana posojila povezanim osebam najmanj do višine, ugotovljene z upoštevanjem priznane obrestne mere.

2.5.2 Nepriznani odhodki

Davčno nepriznani so tisti odhodki, ki (ZDDPO-1, 2004, 20. člen):

1. niso neposreden pogoj za opravljanje dejavnosti in niso posledica opravljanja dejavnosti,
2. imajo značaj privatnosti,
3. niso skladni z običajno poslovno prakso.

V celoti nepriznani odhodki (ZDDPO-1, 2004, 21. člen):

- naložbe,
- delitev dobička (za dividende, rezerve iz dobička, nagrade upravi in članom nadzornega sveta, ki imajo naravo udeležbe v dobičku),
- odhodki za pokrivanje izgub preteklih let,
- rezervacije za kritje možnih izgub,
- stroški, ki se nanašajo na privatno življenje (lastnikov, drugih oseb in stroški bonitet za delavce),
- stroški prisilne izterjave davkov ali drugih dajatev,
- kazni, ki jih izreče pristojni organ,
- davki (DDPO, DDV, davki, ki jih je plačal družbenik kot fizična oseba),
- obresti (od nepravočasno plačanih davkov in dajatev, od posojil od oseb iz držav z ugodnim davčnim okoljem),
- podkupnine,
- donacije (so davčna olajšava),
- plače in druga izplačila v zvezi z zaposlitvijo, ki se izplačajo na podlagi udeležbe v dobičku.

Delno nepriznani odhodki (ZDDPO-1, 2004):

- 50% stroškov reprezentance in nadzornega sveta (druga polovica je davčna olajšava),
- odpis terjatev, če niso izpolnjeni pogoji za odpis,
- zaloge nad zneskom, ugotovljenem z izbrano metodo vrednotenja,
- amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev nad zneskom obračunanim z uporabo metode časovnega amortiziranja in najvišje letne amortizacijske stopnje, ki je določena z zakonom (amortizacijske stopnje: gradbeni objekti 5%, oprema in mehanizacija 25%, osebni avtomobili 12,5%, računalniki in računalniška oprema 50%, večletni nasadi 10%, osnovna čreda 20%, druga vlaganja 10%, dobro ime 10%),
- donacije nad 0,3% ustvarjenih prihodkov,
- izplačila za politične organizacije in reprezentativne sindikate nad zneskom, ki je enak trikratni mesečni plači na zaposlenega pri davčnem zavezancu,
- prejemki in povračila stroškov v zvezi z delom in iz dela nad višino, ki je določena s predpisom vlade RS,
- obresti na prejeta posojila od lastnikov in povezanih oseb nad višino povprečne ponderirane medbančne obrestne mere, ki jo objavlja Banka Slovenije.

2.5.3 Posebnosti pri poslovanju s povezanimi osebami

Kriterij za povezane osebe je udeležba v upravljanju, nadzoru ali kapitalu nad 25% vrednosti ali števila delnic ali deležev v kapitalu ali glasovalnih pravic. Rezident pa se šteje za povezano osebo tudi, če ima razmerje z osebo, ki ima ugodnejši davčni položaj (oseba, ki je oproščena plačevanja davka, plačuje davek po stopnji 0%, izkazuje davčno izgubo) in se zato posli opravijo pod drugačnimi pogoji, kot če ugodnejšega davčnega položaja ne bi bilo (Jerman, 2004a, str. 69).

Transferne (prenosne, dogovorjene) cene pri poslovanju med povezanimi osebami morajo zaradi zaščite davčnih virov v posameznih državah ustrezati cenam, ki bi bile sicer v primerljivih okoliščinah dosežene na trgu med nepovezanimi osebami. Medsebojna razmerja glede upravljanja, medsebojnega obvladovanja in vplivanja na poslovne odločitve so namreč tako posebna, da jih pri obračunavanju davka v posamezni državi ni možno prepustiti zgolj poslovnim in drugim dogovorom med povezanimi osebami. Zato so instrumenti za prilagajanje cen med povezanimi osebami za davčne namene takšni, da omenjena razmerja prilagajajo primerljivim tržnim razmeram. S tem zagotavljajo, da z davčnega vidika ni omogočeno prelivanje dobičkov v medsebojnem poslovanju in financiranju k tistemu članu v skupini povezanih oseb, ki deluje v davčno bolj ugodnem okolju zunaj Slovenije, oziroma k članu, ki ima davčno bolj ugoden položaj na področju Slovenije (Jerman, 2004a, str. 67).

Če so prenosne cene med povezanimi osebami drugačne od tržnih, je treba v davčnem obračunu prihodke izkazati najmanj (odhodke pa največ), do velikosti, ki bi se dosegle na trgu med nepovezanimi osebami oziroma po primerljivih tržnih cenah, ki se lahko izračunajo po

različnih metodah. Davčne osnove med povezanimi osebami rezidenti pa ni treba spreminjati, če skupni davčni učinek ni zmanjšan.

Za davčne potrebe se obračunane obresti za dana in prejeta posojila povezanim osebam ali od povezanih oseb priznavajo pri posojilodajalcu najmanj, pri posojilojemalcu pa največ do višine zadnje objavljene, ob času odobritve posojila znane obrestne mere, ki jo določi minister za finance (Drobnič et al., 2004, 63. člen).

2.6 Davčna stopnja

Splošna davčna stopnja je **25%** in je določena s 53. členom ZDDPO-1 (2004).

54. člen ZDDPO-1 (2004) pa določa **posebno davčno stopnjo**, ki je **0%**. Po njej se obdavčujejo:

- pokojninski skladi, ustanovljeni po zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
- zavarovalnice za izvajanje pokojninskega načrta v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, če za dejavnost izvajanja tega pokojninskega načrta, za katero se lahko uporabi stopnja 0%, sestavijo ločen davčni obračun;
- investicijski skladi, ustanovljeni po zakonu, ki ureja investicijske sklade in družbe za upravljanje, če do 30. novembra tega obdobja razdelijo najmanj 90% poslovnega dobička prejšnjega davčnega obdobja;
- za investicijske sklade pa velja za obdobje 2007 do 2011 prehodna določba – 16. člen ZDDPO-1B, da plačajo davek po stopnji 0%:
 - 1) v davčnem obdobju 2007, če do 30. novembra 2009 razdelijo 20% poslovnega dobička iz leta 2006,
 - 2) v davčnih obdobjih od 2008 do 2011, če do 30. novembra teh obdobj razdelijo najmanj 35% poslovnega dobička prejšnjega poslovnega obdobja vsakega od teh davčnih obdobj.

2.7 Davčne olajšave

Zakonski predpisi po eni strani za določene poslovne odhodke omejujejo zmanjševane davčne osnove, na drugi strani pa dajejo možnosti za uveljavljanje davčnih olajšav in jih lahko okarakteriziramo tudi kot davčni prihranek, ki predstavlja znesek davka privarčevanega na osnovi uveljavljanja davčnih olajšav. Mednarodni računovodski standardi davčni prihranek opredeljujejo kot znesek davka, ki v izkazu poslovnega izida povečujejo dobiček (Jerič, 2003, str. 122).

Davčne olajšave so močno orožje za zmanjševanje davčne osnove in s tem optimiranje davka od odhodkov pravnih oseb. Vendar pa se njihov pomen zmanjšuje. Pri prehodu iz ZDDPO na

ZDDPO-1 se je obseg olajšav v Sloveniji močno zmanjšal, s 1.1.2007 pa se olajšave še bolj ukinjajo. Bolj razvita je država, manj olajšav ponuja zavezancem. Slabše razvite države z olajšavami spodbujajo razvoj gospodarskih subjektov in so močan vzvod ekonomsko gospodarske politike.

ZDDPO-1 (2004) v 7. poglavju določa naslednje davčne olajšave:

- olajšava za investiranje (49. člen),
- olajšava za zaposlovanje (50. člen),
- olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje (51. člen),
- olajšava za donacije (52. člen).

Pri vseh olajšavah velja, da se priznajo največ do višine davčne osnove. Lahko pa davčni zavezanec za neizkoriščen del davčne olajšave v davčnem obdobju zmanjšuje davčno osnovo v naslednjih petih davčnih obdobjih. Davčna osnova pa se najprej zmanjša za neizkoriščen del davčne olajšave starejšega datuma, in sicer največ do višine davčne osnove davčnega obdobja (ZDDPO-1, 2004, 7. in 8. odstavek 49. člena).

S 1.1.2006 več **ne velja** 4. odstavek 49. člena ZDDPO-1 o prepovedi razdelitve dobička za udeležbo v dobičku v primeru uveljavljenih davčnih olajšav pred potekom treh davčnih obdobji po davčnem obdobju, za katerega je davčni zavezanec izkoristil olajšavo (sicer je bilo potrebno v letu razdelitve dobička povečati davčno osnovo za znesek olajšave).

2.7.1 Olajšava za vlaganja

Olajšave za vlaganja, razen olajšav za raziskave in razvoj, se v prihodnje ukinjajo. Pri olajšavah za vlaganja velja poseben pogoj. Če pravna oseba proda, odtuji ali prenese iz Slovenije sredstvo, za katero je izkoristila olajšavo za vlaganja, prej kot v treh letih, mora za znesek izkoriščene olajšave povečati davčno osnovo v letu, v katerem se je to zgodilo. Kot odtujitev šteje tudi prenehanje zavezanca, pri prenehanju s stečajem oziroma likvidacijo in tudi izguba pravice do finančnega najema (Djukić, 2006).

Tabela 2 (na str. 12) nazorno prikazuje stopnje davčnih olajšav po vseh zakonih o davku od dohodkov pravnih oseb. Vidimo lahko, da je v zadnjih letih prisoten močan trend zmanjševanja olajšav za vlaganja v osnovna sredstva. Leta 2005 je po prehodni določbi ZDDPO-1 za neopredmetena dolgoročna sredstva, opremo in računalnike poleg splošne 20% olajšave veljala dodatna olajšava v višini 20% investiranega zneska. Olajšave za leto 2008 prikazujejo, kakšne bi bile stopnje, če ZDDPO-1 ne bi nehal veljati. Od 1.1.2007 bodo po ZDDPO-2 olajšave takšne kot jih prikazuje zadnji stolpec.

Tabela 2: Davčne olajšave za vlaganja po ZDDPO, ZDDPO-1 in ZDDPO-2

	2004	2005 ¹	2006 in 07 ²	2008	2007
	ZDDPO	ZDDPO-1 (in ZDDPO-1B)			ZDDPO-2
NDS	40%	20%+20%	20%	10%	-
Nepremičnine	25%	20%	-	-	-
Oprema	40%	20%+20%	20%	10%	-
Pohištvo in pisar. oprema	25%	20%	-	-	-
Računalniki	40%	20%+20%	20%	10%	-
Osnovna čreda	25%	20%	-	-	-
Večletni nasadi	25%	20%	-	-	-
Osebna vozila	-	-	-	-	-
Vlaganja v R&R ³	-	10%	20, 30 ali 40%	20, 30 ali 40%	20, 30 ali 40%

¹ veljajo prehodne določbe – ZDDPO-1, 2004, 80. člen

² veljajo prehodne določbe – ZDDPO-1B, 2005, 16. člen

³ vlaganja v raziskave in razvoj – ZDDPO-1B je 2. odstavek ZDDPO-1 nadomestil z novo določbo o stopnji olajšav za vlaganja v R&R (najprej je bila določena 10% olajšava)

Vir: ZDDPO, 2003; ZDDPO-1, 2004; ZDDPO-1B, 2005; ZDDPO-2, 2006.

- **Olajšava za vlaganja v opremo in neopredmetena dolgoročna sredstva**

Pravne osebe lahko v letu 2006 uveljavljajo olajšavo v višini **20%** vložene zneska v investicijsko opremo (razen motorna vozila, pohištvo, pisarniško opremo brez računalniške opreme) in neopredmetena dolgoročna sredstva v Sloveniji (ZDDPO-1, 2004, 16. člen).

- **Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj**

Dodatno lahko pravne osebe uveljavljajo olajšavo za vlaganja v raziskave in razvoj, in sicer **20%** vložene zneska. Vlaganja pomenijo notranje raziskovalno razvojne dejavnosti zavezanca in tudi nakup raziskovalno-razvojnih storitev, ki jih izvajajo druge osebe. Družba je do uveljavljanja te olajšave upravičena le, če dejavnosti na področju raziskav in razvoja novega izdelka ustrezno dokumentira v razvojnem programu (ZDDPO-1, 2004, 10. člen).

Upoštevati je potrebno tudi Pravilnik o uveljavljanju davčnih olajšav za vlaganja v raziskave in razvoj (2006).

- **Regijska olajšava**

Olajšava za raziskave in razvoj se lahko spremeni v tako imenovano regijsko olajšavo, ki lahko znaša **30%** vložene zneska v R&R, če gre za zavezanca, ki ima sedež in opravlja svojo dejavnost na področjih države, ki ima bruto domači proizvod na prebivalca nižji od povprečja države do 15%. Če gre za zavezanca, ki ima sedež in opravlja svojo dejavnost na področjih države, ki ima bruto domači proizvod na prebivalca nižji od povprečja države nad 15%, lahko regijska olajšava znaša **40%** vložene zneska v R&R. Ta olajšava bo začela

veljati, ko jo bo odobrila Evropska komisija, shemo za uveljavljanje olajšave pa bo odobrila vlada (ZDDPO-1B, 2005, 19. člen).

2.7.2 Olajšava za zaposlovanje

Olajšave za zaposlovanje so namenjene spodbujanju zaposlovanja oseb, ki nimajo delovnih izkušenj (osebe, ki se prvič zaposlujejo), spodbujanju zaposlovanja težje zaposljivih oseb (brezposelne osebe, invalidi) in spodbujanju prenosa znanja iz izobraževalnih in raziskovalnih organizacij v gospodarstvo (doktorji znanosti).

Posamezne vrste olajšav za zaposlovanje se med seboj izključujejo, kar pomeni, da lahko zavezanec za eno osebo, ki jo zaposli, uveljavlja samo eno vrsto olajšave. Vsem vrstam olajšav je skupno, da je osnova za izračun plače, ki jo prejme zaposlena oseba, višina olajšave pa je določena v odstotku od plače (Drobnič et al., 2004, str. 144).

Zavezanec, ki zaposli **pripravnika ali delavca**, ki prvič sklene delovno razmerje, ali **brezposelno osebo**, ki je bila pred tem vsaj 12 mesecev prijavljena na Zavodu RS za zaposlovanje, lahko uveljavi zmanjšanje davčne osnove v višini **30%** plače te osebe (največ za prvih 12 mesecev zaposlitve). V vseh primerih pa mora osebo zaposliti za nedoločen čas in najmanj za 2 leti. Če delodajalec prekine pogodbo prej kot v dveh letih od sklenitve, mora v obdobju odpovedi povečati davčno osnovo za znesek izkoriščene olajšave (Drobnič et al., 2004, str. 144).

Zavezanec, ki za nedoločen čas in najmanj za 2 leti zaposli **osebo z doktoratom znanosti**, lahko uveljavlja zmanjšanje davčne osnove v višini **30%** plače te osebe (največ za prvih 12 mesecev zaposlitve). Če delodajalec ali delojemalec prekine pogodbo prej kot v dveh letih od sklenitve, mora zavezanec v obdobju odpovedi povečati davčno osnovo za znesek izkoriščene olajšave (ZDDPO-1, 2004, 50. člen).

Zavezanec, ki zaposluje **invalida**, skladno z Zakonu o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, lahko uveljavlja zmanjšanje davčne osnove v višini **50%** plače te osebe oziroma **70%** plače osebe s stoddstotno telesno okvaro in gluhe osebe. ZDDPO-1 je invalidskim podjetjem »odvzel« davčno oprostitev, zato zaposlovanje oseb, ki zaradi svojega stanja uživajo posebno varstvo zakon spodbuja z dodatno olajšavo. Zavezanec lahko uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za 70% plače za vsakega invalida, ki ga zaposli nad kvoto, ki jo predpisuje Uredba o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov (Drobnič et al., 2004, str. 144, 145).

2.7.3 Olajšava za prostovoljno pokojninsko zavarovanje

Zavezanec – delodajalec, ki financira pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja in izpolnjuje pogoje iz 302. do 305. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja, oblikovanje pokojninskega načrta kolektivnega zavarovanja, sklenitev pogodbe o oblikovanju pokojninskega načrta kolektivnega zavarovanja, s strani zaposlenih in sklenitev pogodbe o oblikovanju pokojninskega načrta kolektivnega zavarovanja, s strani delodajalca), lahko uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Izvajalec pokojninskega načrta mora imeti sedež v Sloveniji ali EU, pokojninski načrt pa mora biti odobren in vpisan v poseben register. Zavezanec lahko uveljavlja zmanjšanje osnove največ za znesek, ki je enak 24% obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje delojemalca – zavarovanca in največ 549.400 tolarjev letno (ZDDPO-1, 2004, 51. člen).

2.7.4 Olajšava za donacije

Zavezanec lahko uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju in v naravi za humanitarne, invalidske, dobrodelne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, športne, kulturne, ekološke in religiozne namene ter političnim strankam in reprezentativnim sindikatom. Velja le za izplačila rezidentom RS, ki so ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti in do zneska, ki ustreza 0,3% obdavčenega prihodka davčnega obdobja zavezanca. Političnim strankam in sindikatom lahko zavezanec za priznано olajšavo donira največ do zneska, ki je enak trikratni povprečni mesečni plači na zaposlenega pri zavezancu (ZDDPO-1, 2004, 52. člen).

3 OPTIMIRANJE DAVČNIH OBVEZNOSTI

V podjetniški »igri« vsak podjetnik rad zmaguje, rezultati zmage se kažejo predvsem v uresničevanju osnovnega podjetniškega cilja, to je ustvarjanje dobička. Za doseganje osnovnega podjetniškega cilja lahko vsak podjetnik svojo poslovno igro nadgradi z optimiranjem davčnih obveznosti, za kar pa je potrebno veliko znanja, ustvarjalnosti in načrtovanja (Špes, 2002, str. 21).

Davki so prisilno sredstvo države, podjetja pa niso humanitarne organizacije. Nikomur ni treba plačati več davčnih obveznosti, kot jih predpisuje zakon. Zahtevati nekaj več s strani države v imenu morale je nesprejemljivo (Čokelc, 1999, str. 17).

Optimiranje davčnih obveznosti je vsekakor dinamičen, aktiven, večplasten proces, pri čemer je potrebno upoštevati tako makroekonomske kot mikroekonomske pogoje optimiranja davčnih obveznosti. Izbira ustrezne davčne strategije in politike je zahtevno delo, h kateremu bi moral pristopiti management vsakega podjetja (Špes, 2002, str. 21).

V praksi se pogosto enači pojma optimiranje in minimiziranje davčnih obveznosti. Vendar pa je to prepričanje napačno, saj ima podjetje vedno več ciljev, ki jih je treba medsebojno uskladiti in ki vplivajo drug na drugega.

3.1 Načini optimiranja davčne osnove

Osnovni cilj optimiranja davčnih obveznosti je torej povečevanje dobička oziroma ohranjanje čim manjšega razpona med bruto dobičkom in neto dobičkom (bruto dobiček zmanjšan za obveznosti za davek od dohodkov pravnih oseb je neto dobiček) in poteka na dva načina (Špes, 2002a, str. 21):

1. pravilno, zakonito in pravočasno plačevanje davčnih obveznosti
2. izvajanje davčnih izogibov, nikakor pa ne davčnih utaj.

3.1.1 Pravilno, zakonito in pravočasno plačevanje davčnih obveznosti

Posredno nas k osnovnemu cilju podjetništva pelje pravilno, zakonito in pravočasno evidentiranje in plačevanje davčnih obveznosti. S takšnim udejstvovanjem vsekakor ne povečujemo dobička, skrbimo pa za njegovo ohranjanje, da se ne bi zmanjševal zaradi storjenih napak pri davčnem administriranju (Špes, 2002, str. 9).

Vsakršno nezakonito in nepravočasno plačevanje davčnih obveznosti lahko povzroči dodatne davčne obveznosti in plačilo zakonitih zamudnih obresti ter predpisanih kazni. V skladu z določili ZDDPO-1 denarne kazni in zamudne obresti za nepravočasno plačane davke in prispevke predstavljajo davčno nepriznane odhodke.

3.1.2 Izvajanje davčnih izogibov

Cilj vsakega podjetja je čim večja izognitev davkov, vendar je pomembno, da se to opravi na zakonit način. Zato je potrebno ločiti med davčnim izogibom, zaobidenjem in utajo.

Davčni izogib je zakonsko dopustno ravnanje, pomeni izogibanje davčnim obveznostim, pri čemer ne kršimo obstoječih zakonskih predpisov. Najpogosteje to pomeni izrabo davčnih olajšav. Obstajajo pa tudi druge možnosti: sprememba sedeža podjetja (npr. izraba ugodnosti ekonomskih con), sprememba pravne oblike, pripojitev ali spojitev družb, prodaja lastniških deležev v družbah, prenos poslovanja v »davčno prijaznejša okolja« in drugo (Žibert, 2003, str. 33).

Davčno zaobidenje je izkoriščanje davčnih praznin v zakonu. Davčni zavezanec se načrtno izogne plačilu davka, vendar pri tem ne krši nobenega predpisa. Če davčni organ dokaže davčno zaobidenje, mora davčni zavezanec davek plačati, vendar pa ga kazen ne doleti. V praksi se težko loči davčna izognitev od davčnega zaobidenja. Teoretično pa prvi pojem

označuje zakonito (legalno) in upravičeno (legitimno) izognitev plačilu davka, drugi pa prav tako zakonito, vendar neupravičeno izmikanje plačilu davka (Selinšek, 2003, str. 77, 78).

Davčna utaja (zatajitev) je zakonsko nedovoljeno neplačevanje davkov in pomeni neupravičeno prikritje pravih in popolnih podatkov za določitev davčne obveznosti ali opustitev obvezne prijave dohodka ali okoliščin, pomembnih za odmero dohodka. Lahko je storjena iz malomarnosti ali naklepa. Naklepna davčna utaja nastane, kadar davčni zavezanec ve, da davčna obveznost obstaja, a se ji poskuša izogniti. Utaja iz malomarnosti nastane, kadar davčni zavezanec ve ali bi moral vedeti, da obstaja davčna obveznost, saj je ta nedvoumno opredeljena z zakonom. Za davčnega zavezanca obstaja informacijska obveza, da pozna davčne predpise (Čokelc, 2001, str. 27-29).

V kazenskem pravu je davčna zatajitev eno izmed kaznivih dejanj zoper gospodarstvo, katerega predmet je napad na sistem države.

3.2 Pogoji za izvedbo optimiranja davčnih obveznosti

Vsak gospodarski subjekt je postavljen v določeno gospodarsko, socialno, družbeno okolje, ki mu določa in omogoča pogoje za izvedbo optimizacije davčnih obveznosti. Pri tem ne gre za statičen, temveč dinamičen proces, saj se pogoji za izvedbo optimizacije davčnih obveznosti nenehno spreminjajo. Spremembe se lahko odvijajo po volji gospodarskih subjektov ali brez njihovih vplivov. Špes (2002, str. 23) jih deli na makroekonomske in mikroekonomske.

3.2.1 Makroekonomski pogoji

Makroekonomski pogoji so pogoji, ki jih ponuja oziroma ustvarja okolje (Špes, 2002, str. 23):

- višina davčnih obremenitev,
- višina davčnih olajšav,
- urejenost pravne države,
- razvitost davčnega svetovanja.

Na zgornje pogoje davčni zavezanec nima direktnega vpliva, lahko pa se jim z obnašanjem pri poslovanju v največji meri prilagodi, jih izkoristi oziroma uveljavi na način, da pride do optimalnih davčnih rezultatov. Upoštevanje samo enega izmed makroekonomskih pogojev ne daje jasne slike o dejanskih pogojih za izvajanje optimizacije davčnih obveznosti, temveč je potrebno upoštevati kombinacijo vseh navedenih in tudi drugih makroekonomskih pogojev v posamezni državi.

Višina davčnih obremenitev seveda ni zanemarljiva, še posebej, ker se od države do države razlikujejo. Vse države članice Evropske unije in večina drugih držav na svetu obdavčuje dohodke, ki jih dosegajo pravne osebe. Države članice EU so obdržale nadzor nad

sprejemanjem in izvajanjem davčne politike na področju davka od dohodkov pravnih oseb. Pri obdavčevanju dohodkov pravnih oseb obstaja popolna nacionalna suverenost držav članic in tako obstaja v Skupnosti 25 različnih sistemov obdavčevanja dohodka pravnih oseb. Torej ni enotnega, usklajenega sistema davka niti skupne politike držav članic na tem področju obdavčitev (čeprav zaradi davčne konkurence predvsem članice z visokimi stopnjami obdavčitev zahtevajo harmonizacijo davkov). Tako imajo države članice različno obdavčitev dohodkov pravnih oseb z različnimi rešitvami na področju obravnavanja prihodkov, odhodkov, oprostitev, olajšav, obračuna ipd. ter z različnimi davčnimi stopnjami. Vse države članice pa morajo upoštevati skupna načela Skupnosti, med drugim tudi načelo o svobodnem ustanavljanju podjetij, in sprejete akte sekundarnega prava EU (uredbe, direktive in druge predpise sekundarnega prava) (Šircelj, 2004, str. 1016). Tabela 3 nam kaže splošne stopnje davka od dohodkov pravnih oseb v vseh članicah EU v letu 2006.

Tabela 3: Splošne davčne stopnje držav članic EU v letu 2006 v %

Država	Splošna davčna stopnja	Država	Splošna davčna stopnja
Ciper	10%	Portugalska	27,5%
Irska	12,5%	Danska	28%
Latvija	15%	Švedska	28%
Litva	15%	Grčija	29%
Madžarska	17,5%	Nizozemska	29%
Poljska	19%	Luksemburg	29,6%
Slovaška	19%	Velika Britanija	30%
Češka	24%	Francija	33,3%
Estonija	24%	Belgija	34%
Avstrija	25%	Španija	35%
Slovenija	25%	Malta	35%
EU 25¹	25,9%	Italija	37,3%
Finska	26%	Nemčija	38,6%

¹ povprečje vseh članic Evropske unije

Vir: Small decline in overall taxation to 39.3% of GDP in 2004, 2006.

Samo splošna davčna stopnja neke države ni zadosten pokazatelj obremenitve, boljše sliko nam da efektivna davčna stopnja. Efektivna ali dejanska davčna stopnja je izračunana kot razmerje med izkazanim davkom od dobička in celotnim dobičkom. Zaradi davčnih olajšav ter načina izračuna davčnega izkaza, je dejanska oz. efektivna davčna stopnja manjša od nominalne. Razlika med splošno davčno stopnjo in efektivno davčno stopnjo je v bistvu rezultat davčnega optimiranja. Večja kot je razlika, bolj uspešni smo bili pri optimiranju.

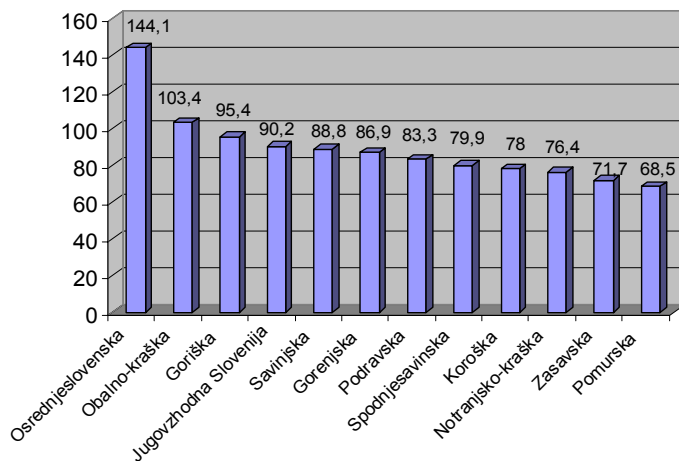
Efektivna davčna stopnja v Sloveniji za leto 2005 je po izračunih Službe za konjunkturo in ekonomsko politiko GZS dosegla 18,7% in se je v primerjavi z letom prej v povprečju zvišala za 3,8 odstotnih točk (Konjunktorni trendi, julij 2006, 2006).

Zmanjšanje olajšav pri prehodu iz ZDDPO na ZDDPO-1 so podjetja očitno močno občutila. Na primer, efektivna davčna stopnja Krke d.d. se je iz 14,4% v letu 2004 povečala na 21% v letu 2005 (Krka danes – Krka jutri, 2006). Trend razvoja davkov v Sloveniji gre v smeri večje preglednosti in čim večje poenostavitve, zniževanja davčne stopnje ter na drugi strani tudi zniževanja in ukinjanja olajšav.

Center za evropske gospodarske raziskave (ZEW) s sedežem v Mannheimu je naredil raziskavo o davčni obremenitvi evropskih podjetij za leto 2005. V raziskavi so izračunavali efektivno davčno stopnjo, pri kateri so poleg stopnje davka upoštevali tudi davčno osnovo. Slovenija je po obremenjenosti podjetij z davki nekoliko pod evropskim povprečjem. Medtem ko znaša povprečna efektivna davčna stopnja v Evropski uniji 23,7 odstotka, plačujejo slovenska podjetja po izračunih ZEW davek v povprečni višini 21,6 odstotka. Med članicami EU so dobički kapitalskih družb najbolj obdavčeni v Nemčiji (36 odstotkov) in Španiji (31,1 odstotka). Kot ugotavlja raziskava, so podjetja v novih članicah EU na splošno manj obremenjena z davki kot pa v starih članicah EU. Tako znaša efektivna davčna stopnja na Cipru 9,7 odstotka, v Litvi 12,8 odstotka, Latviji 14,4 odstotka, na Slovaškem 16,7 odstotka, Poljskem 17 odstotkov in na Madžarskem 17,9 odstotka. Med novimi članicami EU veljajo višje davčne stopnje kot v Sloveniji le še v Estoniji (21,8 odstotka), na Češkem (22,9 odstotka) in na Malti (32,8 odstotka) (Slovenska podjetja podpovprečno obdavčena, 2006).

V Sloveniji bo verjetno kmalu pomemben dejavnik tudi BDP regij, in sicer pri uveljavljanju regijske olajšave za vlaganje v raziskave in razvoj. Zaenkrat te olajšave ni možno koristiti, ker je Evropska komisija še ni potrdila. Olajšava bo znašala 30% (40%) vlaganj v raziskave in razvoj za podjetje, ki ima sedež in opravlja svojo dejavnost na področjih države, ki imajo BDP na prebivalca od povprečja države do 15% (pod 15%). Slika 2 (na str. 19) prikazuje BDP na prebivalca po zadnjih uradnih podatkih Statističnega urada RS, to je za leto 2003, ki nam približno poveje, katere regije bodo lahko uveljavljale to olajšavo.

Slika 2: BDP na prebivalca po slovenskih regijah v letu 2003 (slovensko povprečje = 100)

Vir: Slovenske regije v številkah 2006, 2006.

Bolj je država pravno urejena, manj je zlorab, bolj se upoštevajo zakoni. Mislim, da se v Sloveniji Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb preveč spreminja (s 1.1.2005 ZDDPO-1, s 1.1.2006 ZDDPO-1B, s 1.1.2007 ZDDPO-2), saj sem med pisanjem diplome ugotovila, da trenutno vlada na tem področju kar precejšnja zmeda. Te spremembe povzročajo podjetjem precejšnje stroške in probleme, poleg tega pa podjetja v nestabilnem okolju težje dolgoročno načrtujejo poslovanje, investicije itd.

Zaradi teh nenehnih sprememb in vedno zahtevnejše zakonodaje davčno svetovanje dobiva vedno večji pomen. Vendar se v Sloveniji še ni dovolj uveljavilo, saj imata obe organizaciji, ki podeljujeta licenco, le 108 davčnih svetovalcev z licenco. To sta Društvo davčnih svetovalcev Slovenije in Slovenski inštitut za revizijo, v okviru katerega deluje sekcija preizkušenih davčnikov (Čokelc, 2005, str. 5, 27, 28).

3.2.2 Mikroekonomski pogoji

Mikroekonomski pogoji za izvedbo davčnega optimiranja so v bistvu pogoji, ki jih nudi, vsebuje in ustvarja vsak gospodarski subjekt sam in nanje tudi lahko v veliko večji meri vpliva. To so (Špes, 2002, str. 44):

- organiziranost poslovnih funkcij,
- kadrovska struktura zaposlenih,
- struktura davčnih obveznosti podjetja,
- zahteve, želje in cilji lastnikov kapitala,
- zahteve, želje in cilji zaposlenih, tudi managementa,
- urejenost poslovanja gospodarskega subjekta.

3.3 Dejavniki, ki vplivajo na optimizacijo

3.3.1 Znanje

Osnovni pogoj za izdelavo davčnih obračunov in iskanje optimalnih rešitev je dobro poznavanje oziroma razumevanje davčne, računovodske, finančne in druge zakonodaje. Predvsem računovodski kader in management mora dobro poznati zakonodajo, pa tudi vsi tisti, ki so odgovorni za nastajanje poslovnih dogodkov. Treba se je zavedati, da vsak poslovni dogodek vpliva na poslovno bilanco in s tem tudi na davčno.

Podjetje mora imeti strokoven in odgovoren računovodski kader, ki mora pri nastajanju poslovnih dogodkov preprečevati nepravilnosti, netočnosti, nesmiselnosti in pomanjkljivosti in mora biti učinkovito sredstvo notranjega nadziranja. Računovodja je odgovoren za pravočasnost in vsebinsko pravilnost knjiženih in drugih opravil v računovodstvu, hkrati pa je glavni odgovorni za pravilno in pravočasno sestavitev računovodskih in davčnih poročil (Presker, str. 2004, 119-121).

Davčno-računovodska služba mora biti dovolj strokovna, management pa mora znati koristno izrabljati njena dognanja in poročila. Dober računovodja je veliko bolj koristen, če management sam razume osnove računovodstva in davčnih obračunov. Tudi učinek morebitnega davčnega svetovanja bo veliko večji, če management razpolaga z davčnim znanjem, saj bo le tako razumel bistvo davčnega svetovanja in ga lahko izkoristil v prid podjetja.

3.3.2 Izvajanje samo dovoljene davčne dejavnosti

Zavedati se moramo, da stvari, ki so v lasti podjetja niso osebna lastnina družbenikov (delničarjev), zaposlenih ali managementa, zato je potrebno strogo ločiti dokumentacije o poslovnih in zasebnih zadevah. Posebej še zato, ker se iz davčno priznanih stroškov izvzamejo stroški sredstev v lasti ali finančnem najemu davčnega zavezanca, ki so nastali pri uporabi osnovnih sredstev za privatne namene.

Pomembna je skrb nad neustvarjanjem davčno neprizanih odhodkov, ker povečujejo davčno osnovo in davčno obveznost.

3.3.3 Preudarno sklepanje poslov

V vsakem podjetju je pomembno, da je sklepanje poslov preudarno. Če podjetje sklene posel in ne dobi plačila, mu to nič ne koristi, ampak kvečjemu škodi. Poskrbeti je treba za profitabilnost poslov, preverjanje kupcev, izdajanje ustrezne dokumentacije in izterjavo plačil. Zato pa je potrebno imeti ustrezno podlago, kar pomeni, da je treba jasno opredeliti cilje podjetja.

3.3.4 Pravilna knjigovodska dokumentacija

Urejena knjigovodska evidenca je možna le, če je urejeno in dobro organizirano samo poslovanje. Le urejena knjigovodska evidenca, ki temelji na pravilni knjigovodski dokumentaciji, je lahko tudi primerna osnova za pravilne davčne obračune in obveznosti. Knjigovodske listine je treba preverjati formalno (pravilen naziv, točni datumi, pravilna zaporedna številka, računsko pravilnost zneskov, podpisi odgovornih oseb ipd.) in vsebinsko (smiselnost poslovnega dogodka) (Kruhar-Puc, 2004).

Pomembna je tudi hramba poslovne dokumentacije. Arhiv mora biti urejen, varen in sistematičen. Za prejete in izdane račune predpisuje ZDDV-1 njihovo hranjenje najmanj deset let po poteku leta, na katero se listina nanaša. Dokumentacija o premoženju podjetja in obračuni plač pa se morajo hraniti trajno.

3.3.5 Organiziranje notranjih kontrol

Dober sistem notranjih kontrol, ki preverja tako ročno kot računalniško vodene sisteme evidentiranja, naj obsega naslednja področja (Kruhar-Puc, 2004):

- odnos posloводства do poštenosti,
- fizično varovanje sredstev (vključuje npr. dostop do računalnikov),
- matematično in računovodsko preverjanje evidentiranja poslovnih dogodkov,
- nadzorovanje in kontrolo na vseh ravneh,
- preverjanje ali obstajajo kontrole, ki zagotavljajo, da so poslovni dogodki primerno odobreni in da so izvedeni le v okviru poslovanja davčnega zavezanca,
- preverjanje ali obstajajo kontrole, ki zagotavljajo, da so vsi poslovni dogodki v računovodskih evidencah pravilno in popolno evidentirani.

3.3.6 Preudarno in ažurno poslovanje

Pravilnost davčnih evidenc in obračunov se lahko doseže le z vnaprejšnjo vzpostavitvijo točnih rokov za izdajanje, kontroliranje, dostavljanje in knjiženje knjigovodskih listin, zato je ažurnost nastajanja podatkov o poslovnih dogodkih in njihovo pošiljanje v knjigovodske obdelave zelo pomembno. Predvsem naj se ne zamuja z davčnimi obračuni in plačili davka. Načrtovanje naj zajema točni datum za oddajo davčnih obračunov ter plačilo davčnih obveznosti in tudi načrt zagotovitve sredstev za plačilo davčnih obveznosti. Plačilo davka, pa četudi s posojilom, je rentabilnejše kot neplačilo, saj so davčne obresti in kazni praviloma najdražja možnost. Hitro in nepremišljeno izpolnjevanje davčnih obveznosti brez strokovne podlage in davčnega načrtovanja lahko privede davčnega zavezanca do davčnih prekrškov ali celo utaj (Presker, 2004, str. 135).

3.4 Davčna politika optimiranja davčnih obveznosti

Izvajanje davčne politike je nujno, če hočemo doseči pozitivni učinek optimiranja davčnih obveznosti. Pri tem je zelo pomembno poznavanje spreminjajočega se okolja, v katerem gospodarski subjekt deluje. Izvajalci davčne politike pri srednjih in malih podjetjih so največkrat kar računovodski delavci, nekatera velika podjetja pa imajo posebej za to zaposlene davčne strokovnjake. V izvajanje davčne politike se kot zunanji sodelavci vključujejo tudi davčni svetovalci.

Davčna politika obsega določitev podjetniških ciljev na področju obdavčitve in potrebnih sredstev za njihovo doseg. Izvajalci davčne politike morajo slediti poslovnim ciljem podjetja, ki jih z uspešno vodeno davčno politikom in ob ustreznem poznavanju davčne zakonodaje ter s strokovno usposobljenostjo realizirajo.

3.4.1 Določitev ciljev

Pri izvajanju davčne politike je potrebno (Kokotec-Novak, 2005, str. 8):

- spoznati izhodiščni položaj v podjetju,
- določiti davčne cilje,
- opredeliti možnosti za doseganje davčnih ciljev in za to potrebna sredstva.

Izhodiščni položaj podjetja je z davčnega vidika odvisen od enkratnih odločitev v podjetju (pravna oblika, sedež, dejavnost in podobno) in ponavljajočih se odločitev v zvezi s kadri, nakupom, proizvodnjo, prodajo, financiranjem, investiranjem in organiziranjem.

Osnovni cilji vsakega podjetja bi morali biti:

- pravilno, zakonito obračunavanje in plačevanje davkov in
- ohranjanje dobička in ustvarjanje čim manjše razlike med bruto in neto dobičkom.

Pri opredeljevanju ciljev optimiranja davčnih obveznosti je potrebna racionalizacija zasledovanja osnovnega podjetniškega cilja – dobička v smeri nekonfliktnosti z drugimi cilji (konflikt med maksimizacijo dobička nosilcev kapitala in cilji zaposlenih, konflikt med interesi in potrebami podjetja in celotne družbe itd.) (Špes, 2002a, str. 21).

Za uspešno doseganje davčnih ciljev je zelo pomembno, da čim bolj pravilno ocenimo prihodnjo poslovno uspešnost in delovanje podjetja ter prihodnje spremembe na področju davčne politike države, zlasti spremembe v višini davčnih stopenj ter spremembe pri opredelitvi davčne osnove in olajšav.

3.4.2 Davčno načrtovanje

Davčno načrtovanje oziroma planiranje opredeljujemo kot postopek, v katerem analiziramo poslovanje davčnega zavezanca in na podlagi tako pridobljenih ugotovitev podamo davčno konstrukcijo, ki davčnemu zavezancu omogoča izboljšanje poslovanja in zmanjšanje davčnega bremena. Pri tem se morajo gospodarski subjekti zavedati, da je davčno načrtovanje postopek, v katerem davčno obveznost ustrezno znižamo z uporabo zakonitih metod in sredstev in težimo k doseganju načrtovane uspešnosti in donosnosti (Kokotec-Novak, 1996, str. 110).

Za davčno načrtovanje je bistveno:

- vsi podjetniški cilji oziroma načrti predstavljajo pomembno podatkovno podlago davčnemu načrtovanju, le-to pa zagotavlja pomembne informacije podjetniškim odločitvam z davčnega vidika,
- davčno načrtovanje mora biti dolgoročno, izdelati je potrebno več različnih davčnih bilanc (ob upoštevanju različnih ciljev in tako zakonskih kot poslovnih pogojev poslovanja) ter strmeti k uresničitvi tiste različice, ki bo vodila ob maksimiranju dobička k optimalnim davčnim obremenitvam,
- med poslovanjem moramo nenehno načrtovati in iskati maksimalne davčne olajšave ter načrtovati poslovne dogodke, pri katerih se ne ustvarjajo davčno nepriznani odhodki,
- rezultati davčnega načrtovanja pomenijo pomembno podlago načrtovanju plačilne sposobnosti in iskanju virov financiranja,
- pri načrtovanju davčnih rezultatov je pomembno upoštevati vse vrste davčnih obremenitev kot tudi poslovno načrtovanje, saj so njuni rezultati soodvisni.

Davčno načrtovanje lahko delimo na aktivno in pasivno. Aktivno davčno načrtovanje pomeni dolgoročno načrtovanje in usmerjanje tudi poslovnega načrtovanja, kjer se medsebojno izmenjujeta vpliv poslovnega in davčnega načrtovanja. Gre za njuno sožitje in medsebojno vzajemno odvisnost. Pri pasivnem načrtovanju prednjači poslovno načrtovanje, davčno načrtovanje pa je od njega odvisno, davčna bilanca je rezultat že podanih dejstev. V praksi se pogosto dogaja, da gospodarski subjekti še vedno uporabljaj pasivni pristop, čeprav je seveda aktivni boljši (Špes, 2002, str. 77).

Potreba po davčnem načrtovanju v podjetju se pojavlja predvsem iz naslednjih razlogov (Presker, 2004):

- davčna zakonodaja je zaradi obsežnosti, medsebojnih vplivov, izbire različnih možnosti in tudi nenehnih sprememb zelo kompleksna;
- učinke davčne zakonodaje je ob različnih možnostih vrednotenja, upoštevanju različnih olajšav in na ta način različnih ugotovitev davčnih osnov možno preračunati;
- davčni učinki na različne kratkoročne in dolgoročne poslovne odločitve podjetja so premalo poznani;

- s preudarnim ravnanjem je možno omejiti nepotrebne davčne učinke in se pripraviti na izbirne možnosti, ki so pravno dovoljene;
- davčne obremenitve so relativno visoke;
- pomembno je proučevanje davčnih učinkov s časovnega vidika, predvsem je pomemben čas izvedbe;
- za zagotavljanje likvidnosti podjetja;
- z razvojem računalništva so se možnosti za izvajanje davčnega načrtovanja povečale.

Pomen in naloga davčnega načrtovanja postajata vse bolj pomembna, saj zagotavljata potrebne informacije za podjetniške odločitve z davčnega vidika v smislu strmenja po čim manjših davčnih obremenitvah (Kruhar, 2001, str. 6).

3.4.3 Davčni obračuni

Na podlagi poslovne bilance in Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb podjetje naredi obračun davka oziroma davčno bilanco. Z davčno bilanco gospodarske družbe uresničujejo svojo davčno politiko in prilagajajo davčne obremenitve dolgoročnemu maksimiranju dobička ob istočasnem ocenjevanju bodočega razvoja poslovanja in plačilne sposobnosti.

Zavezanci morajo po zakonu narediti davčni obračun po koncu poslovnega leta in ga morajo oddati Davčni upravi RS v treh mesecih po koncu poslovnega leta. Vendar pa je za podjetje nujno, da tekom leta naredi več davčnih obračunov, saj tako lažje sledi uresničevanju zastavljenih ciljev.

Davčna bilanca v Sloveniji temelji na izkazu poslovnega izida, zato je pomembno, da v podjetju že pri analiziranju bilančnih postavk v izkazu poslovnega izida predvidijo, kaj le te pomenijo z davčnega vidika (Kokotec-Novak, 2005, str. 7).

3.4.4 Davčna analiza

Analiza davčnih rezultatov je pomembna faza izvajanja davčne politike, v kateri se ugotavlja uspešnost priprave in izvedbe davčne politike. Pomeni predvsem primerjavo med načrtovanimi in doseženimi rezultati davčne politike. Potrebno je poiskati vzroke za odstopanja in narediti popravke kratkoročnega in dolgoročnega davčnega načrtovanja. Potrebne so nenehne korekcije davčnih načrtov na osnovi ugotovljenih rezultatov davčnih analiz. Analizirati je potrebno tako negativna kot pozitivna odstopanja doseženih rezultatov od načrtanih, saj se lahko samo tako pridobivajo nove izkušnje za natančnejše in boljše načrtovanje (Špes, 2002, str. 85, 86).

3.4.5 Davčni nadzor

Izvajanje davčne politike je potrebno nadzorovati z namenom doseganja realizacije zastavljene davčne politike. Nadzor se bi naj vršil nenehno, na osnovi vnaprej določenih načrtov ali nepričakovano, s pomočjo zunanjih strokovno usposobljenih sodelavcev. To so največkrat davčni svetovalci in revizorji. Sprotno nadzorovanje pomeni uresničevanje korekcij pri izvajanju davčne politike, ki vodi k optimiranju davčnih obveznosti (Šešok, 2002, str. 12).

Davčni nadzor pa se vrši tudi s strani države. Obsega tri oblike nadzora, in sicer kontrolo, inšpekcijo in preiskave (Kokotec-Novak, 2005, str. 115-117):

1.Kontrola obsega preverjanje pravilnosti in pravočasnosti vlaganja davčnih napovedi in davčnih obračunov ter obračunavanja in plačevanja davkov. Z davčno kontrolo se izvaja sprotni nadzor nad davčnimi zavezanci.

2.Davčno inšpiciranje pomeni naknadni nadzor nad davčnimi zavezanci. Inšpekcijski pregled obsega preverjanje pravilnosti in pravočasnosti obračunavanja davkov, poslovanje davčnih zavezancev, preverjanje knjigovodskih in drugih evidenc, ugotavljanje neprijavljenih dohodkov in odrejanje ukrepov določenih z zakonom. Namen delovanja inšpekcije je maksimizirati prostovoljno obdavčenje in onemogočiti davčnim zavezancem, da se nezakonito izogibajo plačevanju davkov.

3.Davčne preiskave v Republiki Sloveniji so organizirane na republiški ravni v okviru Glavnega davčnega urada, kjer deluje Preiskovalno analitski oddelek in na regionalni ravni v okviru Davčnih uradov, kjer naloge opravljajo posamezni inšpektorji preiskovalci.

4 OPTIMIRANJE DAVČNE OBVEZNOSTI V PODJETJU Pekarna d.o.o.

4.1 Predstavitev podjetja Pekarna d.o.o.

Začetek podjetja Pekarna d.o.o. sega v leto 1996. Podjetje je kapitalska družba, ki je organizirana kot družba z omejeno odgovornostjo. Je majhno podjetje, katerega primarna dejavnost je peka kruha in pekovskega peciva.

Na začetku je bilo v podjetju zaposlenih 6 ljudi, zdaj pa se je to število povzpelo že na več kot 30. Večino svojih proizvodov podjetje proda v enajstih lastnih trgovinah, nekaj pa tudi drugim trgovinam na drobno. Zadnja leta se osredotočajo predvsem na lastno prodajo, od katere dosegajo že preko 80 odstotkov vseh prihodkov. Leta 1997 je imelo podjetje 60 milijonov tolarjev prihodkov, lani pa so bili že 5-krat višji.

Glavno vodilo pekarnice je kakovost proizvodov, v katerih ne uporabljajo konzervansov in barvil, poleg tega pa je veliko izdelkov narejenih ročno. Že leta 2003 so uvedli živilski standard HACCP (analiza kritičnih kontrolnih točk) o sledljivosti in kontroli živil.

Poslovni cilji podjetja so:

- biti kakovostni ponudnik,
- razvijanje lastne prodajne mreže,
- širjenje prodajnega programa,
- ostati lokalno uspešno podjetje,
- ostati majhno podjetje.

Vodilni kader je preobremenjen in posveča premalo pozornosti načrtovanju, analiziranju in planiranju poslovanja, še posebej pa davčnih obveznosti. Zato bom izračunala, kakšna bi bila davčna obveznost za prvo polletje leta 2006 in proučila možnosti za zmanjšanje davčne osnove in plačila davka ob koncu leta.

4.2 Obračun davka

Osnovna naloga obračuna davka oziroma davčnega izkaza je ugotoviti davek, ki ga mora organizacija plačati od poslovnega izida ali premoženja. Poleg te osnovne naloge se na podlagi informacij iz davčnega izkaza lahko uresničujejo cilji širše gospodarske politike, seveda v okvirih davčnih predpisov (Kavčič et al., 2004, str. 526).

Davčni izkaz je poleg davčnih predpisov odvisen tudi od poslovnega izkaza. Možna so naslednja razmerja (Kavčič et al., 2004, str. 527):

- davčni izkaz sestavimo popolnoma neodvisno od poslovnega,
- poslovni izkaz je hkrati davčni izkaz,
- poslovni izkaz je podlaga za davčnega, vendar davčni predpisi opredeljujejo preureditev poslovnega izkaza v davčnega.

V različnih državah poslovni in davčni izkaz različno vplivata drug na drugega in sta med seboj tudi različno povezana. Zlasti v kontinentalni Evropi sta poslovni in davčni izkaz tesno povezana. V razmerju med računovodenjem in obdavčenjem razlikujemo dva pomembna ustroja: neodvisnega in odvisnega. Pri neodvisnem ustroju je opredelitev obdavčljivega dobička neodvisna od opredelitve računovodskega dobička. To pomeni, da lahko organizacije izberejo različne računovodske usmeritve za poslovne in davčne namene ter da uporaba določenih davčnih olajšav ni povezana z njihovim upoštevanjem v poslovnih izkazih. Vendar ne moremo govoriti o popolni neodvisnosti. Kot bistvo te neodvisnosti razumemo možnost, da lahko organizacije uporabljajo različne računovodske in davčne usmeritve. Neodvisno strukturo uporabljajo Velika Britanija, Irska, Nizozemska, Danska, Norveška, Češka in Poljska. Odvisnost pomeni, da se poslovni izkazi prilagajajo davčnim in obratno. Četudi

davčna pravila sledijo računovodskim, je računovodska usmeritev glede izkazovanja dobička odločilno opredeljena z vključitvijo davka na dobiček. V državah z odvisnim ustrojem torej davčna pravila prevladujejo nad računovodskimi. Odvisno strukturo imajo Nemčija, Avstrija, Italija, Francija, Belgija, Švedska in tudi Slovenija (Kavčič et al., 2004, str. 527).

Izkaz poslovnega izida je standardiziran in je poleg bilance stanja obvezni sestavni del letnega zaključnega računa. Bilanca stanja predstavlja premoženje in finančni položaj na presečni datum, izkaz poslovnega izida pa služi ugotavljanju poslovnega izida in predstavitvi dohodkovnega položaja. Najbolj pomembna naloga izkaza poslovnega izida je predstavitev sestavnih delov in strukture poslovnega izida. Izkaz poslovnega izida mora biti predstavljen tako pregledno, da lahko z vpogledom dobimo predstavo o dejanskem razmerju med prihodki in z njimi povezanimi stroški ter ustrezno sliko o podjetju (Kokotec-Novak, 2003, str. 13).

Na podlagi izkaza poslovnega izida podjetja Pekarna d.o.o. za prvo polovico leta 2006 (za obdobje od 1.1.2006 do 30.6.2006) bom naredila obračun davka od dohodkov pravnih oseb. Na podlagi polletnega poslovnega izida lahko približno predvidevamo celoletne prihodke (iz preteklih izkušenj je pričakovati, da se bodo prihodki v drugi polovici leta več kot podvojili), odhodke in ostale postavke in s tem davčno obveznost. Če hoče podjetje optimirati davek od dohodkov, mora že čez leto načrtovati in analizirati svoje poslovanje.

4.2.1 Poslovna bilanca

Tabela 4: Izkaz poslovnega izida podjetja Pekarna d.o.o. za obdobje od 1.1.2006 do 30.6.2006

Postavka		Znesek tekočega leta v tisočih tolarjih
A.	Čisti prihodki od prodaje	146.486
I.	Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	146.486
II.	Čisti prihodki od prodaje na trgu EU	0
III.	Čisti prihodki od prodaje na trgu izven EU	0
B.	Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	0
C.	Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	0
Č.	Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	0
D.	Subvencije, donacije, regresi in kompenzacije	0
E.	Drugi poslovni prihodki	0
F.	KOSMATI DONOS OD POSLOVANJA	146.486
G.	POSLOVNI ODHODKI	145.978
I.	Stroški blaga, materiala in storitev	91.064
II.	Stroški dela	48.671
III.	Odpisi vrednosti	5.399
IV.	Drugi poslovni odhodki	844
H.	Dobiček iz poslovanja	508
I.	Izguba iz poslovanja	0
J.	Finančni prihodki	23
K.	Finančni odhodki	374
L.	Drugi prihodki	2.576
M.	Drugi odhodki	7
N.	CELOTNI DOBIČEK	2.726
O.	CELOTNA IZGUBA	0
P.	Davek iz dobička	x
R.	Odloženi davki	0
S.	Čisti dobiček obračunskega obdobja	2.726 - x
Š.	Čista izguba obračunskega obdobja	0

Vir: Interni podatki podjetja Pekarna d.o.o., 2006.

Izkaz poslovnega izida oz. poslovna bilanca je temeljni računovodski izkaz. V njem gospodarske družbe izkazujejo poslovni izid za poslovno leto in medletna obdobja, ki mora biti resničen in pošteno prikazan. Izkaz poslovnega izida, v katerem ugotavljamo rezultat poslovanja, je sestavljen na podlagi računovodskih standardov. Poda nam sliko o poslovanju davčnega zavezanca v določenem obdobju po posameznih področjih poslovanja ali sliko o poslovanju davčnega zavezanca kot celote. Daje informacije za potrebe notranjega in zunanjega računovodskega poročanja. Sestavlja se za splošne in posebne namene. Od njegove vrste in narave podjetja sta odvisna obseg in razčlenitev postavk.

Računovodski dobiček je pozitiven rezultat poslovanja, izkazan v izkazu poslovnega izida kot pozitivna razlika med prihodki in odhodki. Računovodski poslovni izid pred obdavčitvijo se praviloma razlikuje od obdavčljivega dobička, ki se ugotavlja v skladu z davčnimi predpisi. Razlika nastane, ker se morajo posamezne postavke po davčnih predpisih vključiti v davčno osnovo ali izključiti iz nje, čeprav se računovodsko obravnavajo kot odhodki oziroma prihodki (Mlakar, 2004, str. 82).

Podjetje Pekarna d.o.o. ima v prvem polletju 2006 2,7 milijona tolarjev celotnega dobička. Čisti dobiček obračunskega obdobja pa lahko izračunamo šele, ko odštejemo davek od dohodkov pravnih oseb iz davčne bilance. To pomeni, da poslovne bilance brez obračuna davka ni mogoče zaključiti.

4.2.2 Davčna bilanca

Za obračun davka je obrazec predpisan in je sestavni del Pravilnika o izvajanju ZDDPO-1. V uvodnem delu obrazca podjetje navede podatke o svojem statusu (rezident ali nerizident), sedež, davčno številko in vrsto dejavnosti.

Prvi del obrazca je namenjen prihodkom ter njihovim zmanjšanjem in povečanjem. Sledijo odhodki ter podrobni podatki o davčno nepriznanih odhodkih in o odhodkih, ki se v davčnem obračunu priznajo kasneje kot v izkazu poslovnega izida. Razlika med popravljenimi prihodki in davčno priznanimi odhodki je davčne osnova, ki jo povečamo za davčne olajšave iz preteklih let, za uveljavljanje katerih nismo izpolnili vseh predpisanih pogojev. Sledijo davčne olajšave in izračun končne osnove za davek. V zadnjem delu izračunamo obveznost za davek ter odštejemo znesek davka, plačanega v tujini in akontacije davka, plačane med letom.

Obrazec se nadaljuje z metodologijo za njegovo izpolnitev, njegov sestavni del pa so tudi priloge, ki jih je potrebno predložiti davčnemu obračunu.

V obračunu davka od dohodkov za prvo polletje 2006 sem navedla le glavne postavke davčnega obrazca in tiste, ki so za ta primer relevantne (glej Tabelo 5 na str. 30, za celotni obrazec pa Prilogo 4).

Tabela 5: Obračun davka od dohodka pravnih oseb za podjetje Pekarna d.o.o. za obdobje od 1.1.2006 do 30.6.2006

	Postavka	Znesek v tolarjih
1.	PRIHODKI, ugotovljeni po računovodskih predpisih	149.085.920
2.	Popravek prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov – zmanjšanje	0
3.	Popravek prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov – povečanje	0
4.	DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI (1-2+3)	149.085.920
5.	ODHODKI, ugotovljeni po računovodskih predpisih	146.359.438
6.	Popravek odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov - zmanjšanje	850.629
6.14	Nepriznani odhodki za stroške, ki zadevajo privatno življenje lastnikov	293.156
6.21	Nepriznani odhodki za donacije	135.000
6.23	Nepriznani odhodki v višini 50 odstotkov stroškov reprezentance	422.473
7.	Popravek odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov - povečanje	0
8.	DAVČNO PRIZNANI ODHODKI (5-6+7)	145.508.809
9.	RAZLIKA med davčno priznanimi prihodki in odhodki (4-8)	3.577.111
10.	RAZLIKA med davčno priznanimi odhodki in prihodki (8-4)	0
11.	Popravek davčne osnove za dohodke, od katerih je bil odtegnjen davek	0
12.	Povečanje davčne osnove (za neupravičeno izkoriščene olajšave preteklih let)	0
13.	DAVČNA OSNOVA (9+11+12) ali (11+12-10), če > 0	3.577.111
14.	DAVČNA IZGUBA (11+12-10), če < 0	0
15.	Davčne olajšave	1.398.600
15.3	Olajšava za investirani znesek v opremo in neopredmetena dolgoročna sred.	1.263.600
15.10	Olajšava za donacije	135.000
16.	OSNOVA ZA DAVEK (13-15)	2.178.511
17.	DAVEK (16*25%)	544.628

Vir: Interni podatki podjetja Pekarna d.o.o., 2006.

4.2.3 Obračunavanje davka

Da sta računovodski in davčni dobiček med seboj povezana, izhaja iz dejstva, da se v večini držav prične izračun obdavčljivega dobička z računovodskim dobičkom, različen je le obseg prilagoditve računovodskega dobička za izračun davčne osnove (James, 1997, str. 295). Na naslednjih straneh bo ta povezava dobro vidna, saj sem razčlenila obračunavanje davka po posameznih postavkah.

Zap. št. 1 - Prihodki, ugotovljeni po računovodskih predpisih

Pod zaporedno številko 1 so zajeti vsi prihodki iz izkaza poslovnega izida, ugotovljeni na podlagi zakona in računovodskih standardov. V IPI tega podatka ni, zato ga moramo izračunati. V izkazu poslovnega izida imamo podatke v tisoč tolarjev, v davčnem obračunu pa jih moramo izkazovati v tolarjih brez stotinov.

prihodki od prodaje	146.486.330
+ finančni prihodki	23.226
+ drugi prihodki	2.576.364
SKUPAJ	149.085.920

Zap. št. 4 - Davčno Priznani Prihodki

Podjetje Pekarna d.o.o. nima popravka prihodkov, zato so davčno priznani prihodki enaki prihodkom ugotovljenim po računovodskih predpisih in znašajo 149.085.920 tolarjev.

Zap. št. 5 – Odhodki, ugotovljeni po računovodskih predpisih

poslovni odhodki	145.978.134
+ finančni odhodki	374.304
+ drugi odhodki	7.000
SKUPAJ	146.359.438

Zap. št. 6 – Popravek odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov – zmanjšanje

To so v bistvu davčno nepriznani odhodki, zato jih moramo odšteti od celotnih prihodkov in tako povečati davčno osnovo. V davčnem obračunu je teh odhodkov 33 vrst. Podjetje Pekarna d.o.o. pa ima le tri vrste nepriznanih odhodkov:

nepriznani odhodki, ki zadevajo privatno življenje	293.156
+ nepriznani odhodki za donacije	135.000
+ nepriznani odhodki v višini 50% stroškov reprezentance	422.473
SKUPAJ	850.629

Zap. št. 8 – Davčno priznani odhodki

odhodki po IPI	146.359.438
- popravek odhodkov	850.629
+ popravek odhodkov	0
DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	145.508.809

Zap. št. 9- Razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki

Če so prihodki večji od odhodkov, potem odhodke odštejemo od prihodkov in razliko vpišemo pod zaporedno številko 9. Če pa so prihodki manjši od odhodkov, le te odštejemo od odhodkov in dobljeno razliko vpišemo pod zaporedno številko 10.

davčno priznani prihodki	149.085.920
- davčno priznani odhodki	145.508.809
RAZLIKA med davčno priznanimi prihodki in odhodki	3.577.111

Zap. št. 13 – Davčna osnova

Če nimamo popravkov osnove, je razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki enaka davčni osnovi in razlika med odhodki in prihodki davčni izgubi.

Razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki	3.577.111
- Popravek davčne osnove za dohodke, od katerih je bil odtegnjen davek	0
+ Povečanje davčne osnove (za olajšave preteklih let, za katere nismo izpolnili pogojev)	0
DAVČNA OSNOVA	3.577.111

Zap. št. 15 – zmanjšanje davčne osnove za davčne olajšave

Trenutno bi podjetje lahko izkoristilo le 1.398.600 tolarjev olajšav in sicer olajšavo za investicije in olajšavo za donacije. Olajšava za investicije v opremo je 20 odstotkov vrednosti investicije. Vrednost investicije v opremo je bila 6.318.000 tolarjev, tako da je vrednost olajšave 1.263.600 tolarjev ($6.318.000 * 20\% = 1.263.600$).

olajšava za investirani znesek v opremo	1.263.600
+ olajšava za donacije	135.000
davčne olajšave skupaj	1.398.600

Zap. št. 16 – Osnova za davek

Da dobimo osnovo za davek, moramo od davčne osnove odšteti vse olajšave. Če bi to bil obračun ob koncu poslovnega leta, bi bila osnova za davek 2.578.511 tolarjev.

davčna osnova	3.577.111
- davčne olajšave	1.398.600
osnova za davek	2.178.511

Zap. št. 17 – Davek

Stopnja davka je 25 odstotkov po ZDDPO-1. Davek dobimo, ko osnovo za davek pomnožimo s 25%. Poravnati ga je treba najkasneje 30 dni po oddaji davčnega obračuna.

osnova za davek	2.178.511
* stopnja davka	* 25%
DAVEK	544.628

Če je zavezanec za davek med letom vplačeval **akontacije** za davek od dohodkov pravnih oseb, le te odštejemo od izračunane obveznosti za davek. V davčnem obračunu pa je treba na podlagi tekočega davka izračunati tudi akontacijo davka za naslednje poslovno leto (akontacija za naslednje poslovno leto je v bistvu enaka davku tekočega poslovnega leta). Akontacija davka se plača v mesečnih ali trimesečnih obrokih. V mesečnih obrokih se plača, če znesek akontacije presega 100.000 tolarjev oziroma trimesečnih obrokih, če znesek akontacije ne presega 100.000 tolarjev.

4.3 Možnosti za zmanjševanje davčne osnove podjetja Pekarna d.o.o. za leto 2006

V principu imamo dve možnosti za zmanjšanje davčne osnove:

1. povečanje odhodkov,
2. izkoriščanje davčnih olajšav.

Seveda vse v skladu z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb – za leto 2006 v skladu z ZDDPO-1 in ZDDPO-1B.

V prvem polletju leta 2006 je bila davčna osnova 3,5 milijone tolarjev, kar pomeni na letni ravni okrog 7 milijonov tolarjev oziroma verjetno še več, saj je prihodkovna stran v drugi polovici leta ponavadi močnejša. To pomeni, da bi podjetje brez davčnega načrtovanja plačalo kar precej davka.

4.3.1 Uveljavljanje olajšav

Ker v letu 2006 še veljajo prehodne določbe za izvajanje ZZDPO-1, je še vedno kar precej možnosti za zmanjševanje davčne osnove z olajšavami.

➤ Investicije v opremo

V letu 2006 velja za investicije v opremo olajšava v višini 20% vrednosti vlaganj v proizvodno opremo. Z naslednjim letom se ta olajšava ukinja. Podjetje Pekarna d.o.o. je proizvodno podjetje in pri poslovanju potrebuje precej opreme, na primer peči, komore, mešalce in druge stroje. Že nekaj časa v podjetju razmišljajo o nakupu nove proizvodne linije, investicija bi znašala okoli 30 milijonov tolarjev. Vodilni kader se še ni odločil za nakup, saj je precej nenaklonjen dolžniškemu financiranju.

$$\begin{aligned} \text{olajšava} * \text{nabavna vrednost OS} &= \text{višina olajšave} \\ 20\% * 30.000.000 \text{ SIT} &= 6.000.000 \text{ SIT} \end{aligned}$$

Menim, da bi bilo iz davčnega vidika nakup nove proizvodne opreme smotrno izvesti v letu 2006 iz naslednjih razlogov:

- ker bo ta investicija slej kot prej nujna, se podjetju splača vzeti kredit, kupiti novo opremo in tako izkoristiti olajšavo, ki bi znašala 6 milijonov tolarjev;
- ker se lahko neizkoriščena olajšava prenese v prihodnjih pet davčnih obdobjih, kar bi lahko podjetju zelo koristilo v naslednjih letih, ko bo veliko olajšav ukinjenih;
- obresti od kreditov so davčno priznan odhodek in še dodatno zmanjšujejo davčno osnovo;
- tudi amortizacija je davčno priznan odhodek in zmanjšuje davčno osnovo skozi celo življenjsko dobo osnovnega sredstva.

➤ *Vlaganja v raziskave in razvoj (R&R)*

Večina družb se sploh ne zaveda, da opravljajo raziskovalno-razvojno dejavnost pri vsakodnevnih opravilih in da lahko na podlagi vlaganj v ta opravila uveljavljajo zmanjšanje davčne osnove. Pomembna razlika med raziskovalno-razvojno dejavnostjo in drugimi sorodnimi dejavnostmi je, da na podlagi novega znanja pridobimo v končnem produktu določen element novosti, naj gre za dodelavo sedanjega ali uvedbo novega produkta ali storitve (Princl, 2006).

Če se bo podjetje odločilo za nakup nove proizvodne opreme, bo imelo dodatne kapacitete, ki ne bodo popolnoma zasedene. Tako bo imelo možnost, da jih bolje izkoristi z uvedbo novih produktov.

Na primer, podjetje se bi lahko povezalo z Društvom za celiakijo in bi začelo proizvoditi brezglutenski kruh za bolnike s celiakijo¹. Lahko bi se recimo povezalo s Živilsko šolo Maribor in začelo peči pekovske izdelke in slaščice za diabetike.

Da podjetje lahko uveljavlja olajšave za R&R, mora dejavnosti ustrezno dokumentirati v razvojnem programu in ob uveljavljanju olajšave davčnemu obračunu priložiti izpolnjen obrazec iz Pravidnika o uveljavljanju davčnih olajšav za vlaganja v R&R.

V znesek, ki predstavlja vlaganja v R&R se lahko štejejo potrebna oprema, stroški dela oseb, ki delajo na projektu, materialni stroški, stroški izobraževanja, stroški storitev.

➤ *Zaposlovanje invalidov*

Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (2005, 62. člen) določa, da so delodajalci, ki zaposlujejo najmanj 20 delavcev, dolžni zaposlovati invalide v okviru

¹ Celiakija je kronična bolezen tankega črevesa, ki je posledica preobčutljivosti za gluten. Gluten je osnovni protein zrnja pšenice, podobne proteine pa najdemo tudi v zrnju ječmena, rži pa tudi ovsu. Gluten povzroča poškodbo sluznice tankega črevesa, kar ima za posledico zmanjšano funkcijo tega dela črevesa in motnje v presnovi hrane. Bolniki imajo prebavne motnje, pride do pomanjkanja vitaminov in drugih sestavin hrane ter padca odpornosti organizma (Kaj je celiakija?, 2006).

določenega deleža. Za predelovalne dejavnosti je kvota 6 odstotna, ki pa se za zavezance, ki zaposlujejo manj kakor 50 delavcev, zniža za 1 odstotno točko (Uredba o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov, 2005, 4., 5. člen).

Delodajalec, ki ne izpolni kvote, je dolžan mesečno ob izplačilu plač obračunati in plačati prispevek v Sklad za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov v višini 70% minimalne plače za vsakega invalida, ki bi ga bil dolžan zaposliti za izpolnitev predpisane kvote od celotnega števila zaposlenih delavcev (Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov, 2005, 65. člen).

$$32 \text{ delavcev} * 5\% \text{ kvota} = 1,6$$

Se pravi, da bi podjetje moralo zaposlovati dva invalida, da mu ne bi bilo treba plačevati 70% minimalne plače v Sklad za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov. Poleg tega pa je 50% plače priznane kot olajšava, za zaposlene invalide nad kvoto pa celo 70%.

Narava dela v pekarni je taka, da lahko dela tudi gluha oseba (pekarna je v preteklosti že imela zaposlenega gluhega peka, s katerim so bili zelo zadovoljni). Za zaposlovanje gluhe osebe zakon določa 70% olajšavo.

➤ **Zaposlovanje pripravnikov**

Zaposlovanje pripravnikov, delavcev, ki prvič sklenejo zaposlitev, in brezposelnih oseb je po moje dobra opcija za podjetje. Olajšava za zaposlitev znaša 30% plač teh oseb. V preteklosti so že večkrat zaposlili pripravnike, ki so se izkazali. Sicer pa se olajšava z letom 2007 ukinja.

➤ **Sklenitev pokojninskega zavarovanja**

Podjetje bi kot delodajalec lahko sklenilo kolektivno dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Za delodajalca je to olajšava, za delavce pa bi bila to dodatna motivacija in prednost zaposlitve v tem podjetju (na trgu dela je pomanjkanje pekov, tako da bi bilo tudi z vidika čim manjše fluktuacije dobrih delavcev to priporočljivo). Z novim zakonom ostaja ta olajšava nespremenjena, tako da bo v prihodnosti mogoče še bolj zanimiva.

➤ **Donacije**

Podjetje je dalo v prvem polletju 135 tisoč tolarjev donacij, lahko bi jih dalo okrog 450 tisoč oziroma v celem letu okoli milijon tolarjev. Nad 0,3% prihodkov pa so donacije davčno nepriznan dohodek.

$$0,3\% * 149.085.920 \text{ SIT} = 447.258 \text{ SIT}$$

4.3.2 Delno priznani odhodki

Po 22. členu ZDDPO-1 (2004) je **50%** stroškov **reprezentance** davčno priznani odhodek. Podjetje že ima kar nekaj teh stroškov in jih je potrebno vključiti v davčno bilanco pod postavko nepriznani odhodki v višini 50 odstotkov stroškov reprezentance.

Za stroške reprezentance se štejejo vsi stroški, ki so kakorkoli in kadarkoli nastali v razmerju z zdajšnjimi in morebitnimi poslovnimi partnerji. Pomembno je, da pripadajoče stroške dokazujemo z verodostojnimi knjigovodskimi listinami in lahko dokažemo, da so nastali dejansko v povezavi s poslovnimi partnerji (Guzina et al., 2004).

Darila poslovnim partnerjem so v skladu z 21. členom ZDDPO-1 davčno nepriznan odhodek, v kolikor uspemo dokazati, da gre za stroške reprezentance (pogodba, logotip firme, ipd.) pa so stroški, v skladu z 22. členom ZDDPO-1 delno priznani odhodek.

4.3.3 Finančni odhodki

Tradicionalno pravilo financiranja podjetja zahteva, da naj bo razmerje med lastniškim in dolžniškim kapitalom 1:1. V praksi pa je financiranje podjetja odvisno od tega, v kolikšni meri odtok iz financiranja predstavlja tudi odhodek in od nagnjenosti vodstva k tveganju pri zadolževanju. Vodstvo, ki je bolj nagnjeno k tveganju, se bo upalo zadolžiti v večji meri in obratno.

Pri uporabi tujih virov financiranja pride do stroškov obresti, kar pomeni večje tveganje za podjetje, ki mora zaradi dodatnih stroškov doseči večji dobiček, da jih pokrije. Povečano zadolževanje z dolžniškim kapitalom vpliva na slabšo boniteto podjetja in s tem večjo obrestno mero za kredite. Financiranje z dolžniškim kapitalom predstavlja prej ali slej tudi odtok denarja za stroške obresti in odplačilo glavnice (Filipič, Mlinarič, 1999, str. 56).

Nasprotje dolžniškemu je lastniško financiranje, ki je lahko notranje ali zunanje. Notranje lastniško financiranje poteka z dobičkom in obračunano amortizacijo, zunanje pa pomeni novi lastniški kapital – povečanje osnovnega kapitala.

Glede na to da je donos na lastniški kapital obdavčen, obračunane obresti zaradi financiranja podjetja z dolžniškim kapitalom pa zmanjšujejo osnovo, je financiranje podjetja s posojilom zanimivo. Zaradi tega ZDDPO-1 določa omejitve priznavanja obresti, če je posojilodajalec delničar oziroma družbenik, ki ima v lasti najmanj 25% delnic ali deležev v kapitalu ali glasovalnih pravic.

Podjetje Pekarna d.o.o. ima namen izvesti investicijo v proizvodno opremo v vrednosti 30 milijonov tolarjev, ki jo bo financiralo iz lastnih sredstev (10 milijonov) in s posojilom banke (20 milijonov).

Pri banki, katere komitent je, ima dobro boniteto, zato pridobitev kredita ni problem. Podjetje bo tako lahko kupilo opremo, ki jo potrebuje za nadaljnjo rast in razvoj podjetja, uveljavilo olajšavo za vlaganje v opremo, poleg tega pa obresti kreditov zmanjšujejo davčno osnovo, saj so davčno priznan odhodek.

Podjetju bi se verjetno splačalo vzeti kredit z odlogom odplačevanja (na primer prvi obrok odplačevanja z januarjem 2007), da bodo odhodki začeli nastajati šele naslednje leto, saj bo imelo v tem letu dovolj olajšav.

4.3.4 Izguba preteklih let

Izguba je presežek odhodkov nad prihodki. Po ZDDPO-1B davčni zavezanec lahko pokriva davčno izgubo z zmanjšanjem davčne osnove v naslednjih sedmih letih (prej v petih), vendar največ do višine davčne osnove (ZDDPO-1B, 2005, 8. člen). Po prehodni določbi ZDDPO-1B velja rok 7 let tudi za pokrivanje izgub iz davčnih obdobj 2000 do 2005 (2005, 17. člen).

4.3.5 Odpis terjatev

Terjatev je pravica zahtevati od določene osebe plačilo dolga, dobavo stvari ali izvedbo kakšne storitve. Večinoma se terjatve pojavijo v odnosu do kupcev, lahko pa tudi do dobaviteljev prvin poslovnega procesa, do zaposlenih, do udeležencev pri razporejanju poslovnega izida in do uporabnikov poslovnih naložb (Drobnič et al., 2004, str. 95).

Odpis terjatve se prizna kot odhodek, ko je odpis terjatve evidentiran v poslovnih knjigah, če:

1. je bil znesek terjatve že vključen v prihodke in
2. so bila opravljena vsa dejanja, ki bi jih opravil s skrbnostjo dober gospodarstvenik, za dosego poplačila dolga.

Katera so ta dejanja, zakon ne določa, niti kakšen drugi predpis, zato je presoja odvisna od vsakega posameznega primera.

V praksi se večkrat zgodi, da plačila ni ali ga ni v celoti. Takrat je na vrsti izterjava. Obseg, način, potek in agresivnost izterjave bo dober gospodarstvenik vedno prilagodil glede na to, kdo je dolжник, kakšen dolg ima in kakšne so možnosti za poplačilo dolga. Formalno se izterjava začne z opomini (ustni, telefonski in v nadaljevanju pisni). Če to ni uspešno, je treba poseči po prisilnih sredstvih (sodna izterjava). Šele ko sodišče odloči, da izterjava ni mogoča, lahko z gotovostjo trdimo, da poplačila terjatve ne bo. Takrat zavezanec pridobi ustrezno listino in odpis terjatve je tudi davčno priznan odhodek (Mlakar, 2005).

Težava pri davčnem priznavanju odhodkov, ki so posledica odpisa terjatve, se pojavlja pri manjših dolgovanih zneskih, ki ne pokrijejo stroškov izterjave. Dober gospodarstvenik se bo odločil, da bo raje odpisal terjatev, kot s sodno izvršbo povzročil dodatne stroške, ki še ne

zagotavljajo, da bo do poplačila terjatev tudi prišlo. V tem primeru mora zavezanec dokumentirati in ustrezno argumentirati svojo odločitev in za to odločitev tudi sprejeti sklep, ki bi prav tako moral pomeniti ustrezno listino za odpis terjatve. Podjetje bi moralo v zvezi z odpisi terjatev sprejeti konkretno poslovno politiko, kjer se med drugim določi znesek, nad katerim se sodno terja in jo potem tudi brez izjeme upoštevati (Mlakar, 2005).

4.3.6 Odpis nabavne vrednosti drobnega inventarja

Drobni inventar je opredmeteno osnovno sredstvo, katerega nabavna vrednost ne presega tolarske protivrednosti 500 EUR in je doba uporabnosti daljša od enega leta (ZDDPO-1, 2004, 26. člen).

Po ZDDPO-1 je mogoče zmanjšanje davčne osnove z odpisom celotne nabavne vrednosti drobnega inventarja. To pomeni, da si podjetje lahko kot odhodek ob prenosu v uporabo prizna celotno nabavno vrednost drobnega inventarja. Vendar mora takšno opredmeteno osnovno sredstvo še vedno evidentirati v registru osnovnih sredstev (ZDDPO-1, 2004, 26. člen).

Če pa podjetje v tekočem letu ne bi potrebovalo zmanjšanja davčne osnove, bi se mogoče bolj splačalo ta sredstva amortizirati, saj bi tako imele odhodke porazdeljene čez celotno dobo koristnosti.

4.3.7 Povišanje stroškov dela zaposlencev

Po Slovenskih računovodskih standardih so stroški dela (SRS, 2006, standard 15.3):

- a) plače, ki pripadajo zaposlenim, v kosmatem znesku;
- b) nadomestila plač, ki skladno z zakonom, kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi, pripadajo zaposleni za obdobje, ko ne delajo, v kosmatem znesku, ki bremenijo podjetje;
- c) dajatve v naravi, darila in nagrade zaposlenim ter zanje plačani ali njim povrnjeni zneski, ki niso v neposredni zvezi s poslovanjem;
- d) odpravnine, ki pripadajo zaposlenim, ko nehajo delati v podjetju;
- e) dajatve, ki se dodatno obračunavajo od postavk od a) do d) in ki bremenijo izplačevalca.

Ker podjetje dobro posluje, včasih pa ima težave z delavci (pomanjkanje motivacije in zavzetosti za delo), bi lahko podjetje povečalo plače zaposlenim za določen odstotek glede na delovno uspešnost in jih tako stimuliralo za boljše delo.

5 SKLEP

Cilj vsakega gospodarskega subjekta je doseganje dobička, ki je pomemben za ohranjanje in povečevanje kapitala in je podlaga za financiranje investicij ter s tem za rast podjetja. Dobiček pa je tem večji, čim manjša je davčna obveznost. Zato si gospodarski subjekti prizadevajo za optimiranje davka od dohodkov pravnih oseb.

Prvi pogoj za optimizacijo je dobro poznavanje davčne zakonodaje. Za leto 2006 sta pravna podlaga za obračun davka Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-1) in Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-1B). Pazljivi moramo biti na prehodne določbe teh zakonov, ki določajo posebne stopnje olajšav za leto 2006. Pri načrtovanju poslovanja in davčnih obveznosti moramo upoštevati tudi, da z letom 2007 stopi v veljavo novi Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZZDPO-2), ki bo prinesel precej sprememb, predvsem pa bodo ukinjene številne davčne olajšave.

Davčna osnova je znesek, od katerega se z uporabo davčne stopnje ugotovi višina davčne obveznosti. Davčno osnovo predstavlja dobiček, ki se ugotovi v skladu z zakonskimi določbami. Dobiček je presežek prihodkov nad odhodki. Če zakon ne določa drugače, se za ugotavljanje dobička priznajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida. Največ razlik je pri davčno nepriznanih odhodkih, zato je ponavadi davčna osnova večja od dobička iz izkaza poslovnega izida. Davčno osnovo pa lahko zmanjšamo s koriščenjem davčnih olajšav, kar je eden temeljnih ciljev optimiranja.

Optimiranje davčnih obveznosti je vsekakor dinamičen, aktiven in večplasten proces, pri čemer je potrebno upoštevati tako makroekonomske kot mikroekonomske pogoje optimiranja davčnih obveznosti. Izbira ustrezne davčne strategije in politike je zahtevno delo, h kateremu bi moral pristopiti management vsakega podjetja.

Osnovni cilj optimiranja davčnih obveznosti je ohranjanje čim manjšega razpona med bruto dobičkom in neto dobičkom in poteka s izvajanjem davčnih izogibov ter pravilnim, zakonitim in pravočasnim plačevanjem davčnih obveznosti. Vsakršno nezakonito in nepravočasno plačevanje davčnih obveznosti lahko povzroči plačilo zakonskih zamudnih obresti ter predpisanih kazni, ki so davčno nepriznani odhodki. Davčni izogib je zakonsko dopustno ravnanje, pomeni izogibanje davčnim obveznostim, pri čemer ne kršimo obstoječih zakonskih predpisov. Najpogosteje to pomeni izrabo davčnih olajšav.

Na podlagi izkaza poslovnega izida podjetja Pekarna d.o.o. za prvo polovico leta 2006 sem naredila obračun davka od dohodkov pravnih oseb. Davčna osnova podjetja za polletje je 3,5 milijona tolarjev, kar pomeni, da bo na letni ravni vsaj 7 milijonov tolarjev. Podjetju sem predlagala precej možnosti za zmanjšanje davčne osnove, kar bi imelo za posledico občutno zmanjšanje davčne obveznosti ob koncu leta 2006.

Podjetje ima naslednje možnosti za zmanjšanje davčne osnove: povečanje delno priznanih odhodkov (priznanih je 50% stroškov reprezentance), povečanje finančnih odhodkov (to so obresti od dobljenih posojil), povečanje stroškov dela zaposlenih, uveljavljanje davčne izgube preteklih let, povečanje odhodkov z odpisom terjatev in odpisom nabavne vrednosti drobnega inventarja ter uveljavljanje davčnih olajšav. Davčne olajšave, s katerimi bi podjetje lahko optimiralo davčno osnovo so olajšave za vlaganja v proizvodno opremo, vlaganja v raziskave in razvoj, zaposlovanje invalidov, pripravnikov in brezposelnih ter sklenitev pokojninskega zavarovanja. Najpomembnejša je vsekakor olajšava za vlaganja v proizvodno opremo, ki v letu 2006 znaša 20% nabavne vrednosti investicije in jo je možno prenesti v naslednjih pet davčnih obdobjih, v kolikor ni izkoriščena v istem poslovnem letu. Če bi se podjetje Pekarna d.o.o. odločilo za nakup nove proizvodne linije v vrednosti 30 milijonov tolarjev, bi znaša ta olajšava 6 milijonov tolarjev.

Razlika med zakonsko določeno splošno davčno stopnjo in efektivno davčno stopnjo je v bistvu posledica davčnega optimiranja. Razvoj davka gre v smeri širjenja davčne osnove in manjšanja davčnih olajšav, zato se davčna obveznost in efektivna davčna stopnja višata. Hkrati pa to pomeni, da bodo imeli gospodarski subjekti v prihodnosti vedno manj možnosti za optimiranje davka.

LITERATURA

1. Čok Mitja: Dejanska stopnja davka od dobička v Republiki Sloveniji. Magistrsko delo. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 1998. 68 str.
2. Čokelec Stanko: Davčno računovodstvo in davčno svetovanje. Študijsko gradivo za magistrski študijski program Davčno pravo. Maribor : Pravna fakulteta, 1999. 82 str.
3. Čokelec Stanko: Preiskovanje prevar. Zbornik referatov - 2. letna konferenca preizkušenih davčnikov. Ljubljana : Slovenski inštitut za revizijo, 2001, str. 27-54.
4. Čokelec Stanko: Prihodnji izzivi davčnega svetovanja. Zbornik referatov 6. davčne konference Slovenskega inštituta za revizijo. Ljubljana : Slovenski inštitut za revizijo, 2005, str. 5-37.
5. Djukić Tatjana: Katere olajšave za vlaganja izkoristiti danes, ker jim grozi odprava. Časnik Finance, Ljubljana, 5.9.2006.
6. Drobnič Nada et al.: Zakon o davku od dohodka pravnih oseb (ZDDPO-1). Ljubljana : GV Založba, 2004. 269 str.
7. Filipič Drago, Mlinarič Franjo: Temelji podjetniških financ. Zapiski predavanj. Maribor : Ekonomsko-poslovna fakulteta, 1999. 199 str.
8. Grilj Stojan: Izkušnje DURS na področju nadzora davka od dobička pravnih oseb. Zbornik referatov 1. letne konference preizkušenih davčnikov. Ljubljana : Slovenski inštitut za revizijo, 2000, str. 271-286.
9. Hieng Romana: Obračun davka od dohodkov (dobička) za leto 2005. IKS, Ljubljana, 33 (2006), 1/2, str. 195-219.
10. James Simon, Nobes Christopher: Economics of taxation, principles, policy and practice. New York : Prentice Hall Europe, 1997. 324. str.
11. Jerič Vesna: Davčni odhodki v Sloveniji in Hrvaški. Naše gospodarstvo, Ljubljana, 49(2003), 1/2, str. 121-131.
12. Jerman Saša: Davek od dohodkov pravnih oseb. Zbornik referatov XIX. posvetovanja Društva računovodij, finančnikov in revizorjev Maribor. Maribor : Društvo računovodij, finančnikov in revizorjev Maribor, 2004. str. 67-80.
13. Jerman Saša: Novosti v zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb. IKS, Ljubljana, 31(2004a), 8, str. 64-79.
14. Jerman Saša: Potrebne in pričakovane spremembe pri obdavčitvi pravnih oseb. Zbornik referatov 6. davčne konference Slovenskega inštituta za revizijo. Ljubljana : Slovenski inštitut za revizijo, 2005, str. 81-99.
15. Kavčič Slavka et al.: Finančno računovodstvo, splošni del. Ljubljana : Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 2004. 814 str.
16. Kokotec-Novak Majda: Davčno računovodstvo in davčna politika podjetja. Zbornik referatov - 28. simpozij o sodobnih metodah v računovodstvu in poslovnih financah. Ljubljana : Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 1996, str. 107-119.
17. Kokotec-Novak Majda: Vpliv poslovne bilance na davčno bilanco pri različnih gospodarskih subjektih in načrtovanje davkov. Zbornik referatov 18. posvetovanja o

- računovodstvu, davščinah in financah. Maribor : Društvo računovodij, finančnikov in revizorjev Maribor, 2003. str. 10-35.
18. Kokotec-Novak Majda: Zbrano gradivo pri predmetu davčna poročila. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2005. 137 str.
 19. Kruhar Romana: Možnosti in usmeritve pri optimiranju davčne bilance pri pravnih osebah. Davčno-finančna praksa, Maribor, 1(1999), 6/7, str. 4-7.
 20. Kruhar Puc Romana: Ko nas obišče davčni inšpektor. Elektronski vir. Ljubljana : Založniška hiša Primath, 2004, CD-ROM.
 21. Meigs Robert, Meigs Mary: Financial accounting: The bases for business decisions, 10th ed. New York : McGraw-Hill, 1996. 1096 str.
 22. Mlakar Petra: Posledice novosti na področju obdavčitev. Podjetnik, Ljubljana, 13 (2004), 6, str. 82-83.
 23. Mlakar Petra: Odpis terjatev je davčno priznan odhodek. Časnik Finance, Ljubljana, 27.12.2005.
 24. Pernek Franc et al.: Finančno pravo in javne finance – posebni del. Maribor : Pravna fakulteta Maribor, 1999. str. 367.
 25. Presker Romana: Optimizacija davčnih obveznosti. Magistrsko delo. Maribor : Ekonomsko-poslovna fakulteta, 2004. 147 str.
 26. Princ Boris: Letos možnost znižanja davčne osnove tudi do 40 odstotkov. Časnik Finance, Ljubljana, 15.9.2006.
 27. Stanovnik Tine: Javne finance. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 2002. 237 str.
 28. Selinšek Liljana: Kazenskopravni vidiki izmikanja plačila davka. Revizor, Ljubljana, 14(2003), 7/8, str. 73-107.
 29. Šešok Klemen: Davčno načrtovanje. Pravna praksa, Ljubljana, 21(2002), 22, str. 10-12.
 30. Šircelj Andrej: Davki in pravne osebe v Evropski uniji: problematika obdavčitve pravnih oseb. Podjetje in delo, Ljubljana, 15(2004), 6/7, str. 1015-1021.
 31. Špes, Damijan: Optimiranje davčnih obveznosti. Skoke : Bilans Trade, 2002. 191 str.
 32. Špes, Damijan: Optimiranje davčnih obveznosti. Davčno-finančna praksa, Maribor, 3(2002a), 11, str. 21-22.
 33. Žibert Franc: Davčna teorija in politika. Novo mesto : Visoka šola za upravljanje in poslovanje Novo mesto, 2003. 124 str.

VIRI

1. Davki se bodo še zniževali. Spletni časnik Finance, Ljubljana. [URL: <http://www.finance-on.net/?MOD=show&id=166066>], 19.10.06.
2. Gospodarska rast – stopnje BDP. Združenje delodajalcev Slovenije.[URL: http://www.zds.si/si/podrocja_delovanja/gospodarstvo/gospodarska_rast/], 7.5.2006.
3. Interna gradiva podjetja Pekarna d.o.o., 2006.
4. Kaj je celiakija?. Slovensko društvo za celiakijo. [URL: <http://www.drustvo-celiakija.si/index.php?id=33>], 24.11.2006.

5. Konjunktorni trendi, julij 2006. Ljubljana : Gospodarska zbornica Slovenije: [URL: <http://www.gzs.si/Nivo3.asp?ID=29694>], 17.08.2006.
6. Krka danes – Krka jutri. [URL: <http://www2.shrani.si/files/danslove632165.pdf>], 12.4.2006.
7. Pravilnik o izvajanju zakona o davku od dohodkov pravnih oseb ZDDPO-1 (Uradni list RS, št. 49/04).
8. Pravilnik o uveljavljanju davčnih olajšav za vlaganja v raziskave in razvoj (Uradni list RS, št. 79/2006).
9. Rebalans proračuna RS za leto 2005 (Uradni list RS, št. 61/2005).
10. Slovenska podjetja podpopprečno obdavčena. Ljubljana: Spletna izdaja Financ. [URL: <http://www.finance-on.net/?MOD=show&id=151198>], 23.4.2006.
11. Slovenske regije v številkah 2006. Ljubljana: SURS. [URL: http://www.stat.si/pub_regije.asp], 10.11.2006.
12. Slovenski računovodski standardi 2006 (Uradni list RS, št. 118/2005).
13. Small decline in overall taxation to 39.3% of GDP in 2004. Eurostat news release. [URL: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2006/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2006_MONTH_05/2-17052006-EN-BP.PDF], 17.5.2006.
14. Sprejeti proračun za leto 2006 (Uradni list RS, št. 116/2005).
15. Sprejeti proračun za leto 2007 (Uradni list RS, št. 116/2005).
16. Sprejeti proračun za leto 2008 (Uradni list RS, št. 126/2006).
17. Uredba o določitvi kvote za zaposlovanje invalidov (Uradni list RS, št. 111/2005).
18. Zaključni račun proračuna RS za leto 2002 (Uradni list RS, št. 91/2004).
19. Zaključni račun proračuna RS za leto 2003 (Uradni list RS, št. 30/2005).
20. Zaključni račun proračuna RS za leto 2004 (Uradni list RS, št. 19/2006).
21. Zakon o davku od dobička pravnih oseb - ZDDPO (Uradni list RS, št. 14/03 – uradno prečiščeno besedilo, 40/04 – ZDDPO-1, 58/04 – odl. US, 61/04 – odl. US)
22. Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb - ZDDPO-1 (Uradni list RS, št. 40/04, 17/05 – UPB in 108/05).
23. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o davku od dohodkov pravnih oseb - ZDDPO-1B (Uradni list RS, št. 108/05).
24. Zakon o davčnem postopku - ZDavP-1 (Uradni list RS, št. 21/06 – UPB)
25. Zakon o ekonomskih conah - ZEC (Uradni list RS, št. 45/98, 97/01).
26. Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Uradni list RS, št. 100/2005).

Priloga 1: SEZNAM KRATIC

BDP	bruto domači proizvod
EU	Evropska unija
EUR	evro
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije
IPI	izkaz poslovnega izida
RS	Republika Slovenija
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
UMAR	Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj
UPB	uradno prečiščeno besedilo
ZDDPO	Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb, veljati je začel 1.1.1994
ZDDPO - 1	Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb, veljati je začel 1.1.2005 (nekateri določbe pa 1.5.2004)
ZDDPO - 1B	Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, veljati je začel 1.1.2006
ZDDPO - 2	Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb, veljati bo začel 1.1.2007
ZDavP - 1	Zakon o davčnem postopku, veljati je začel 21.5.2004

Priloga 2: PODATKI IZ BILANCE STANJA na dan 30.6.2006

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek v tisočih tolarjev
1	2	3	4
	SREDSTVA (002+032+053)	001	96.948
	A. DOLGOROČNA SREDSTVA (003+010+018+019+027+031)	002	70.687
	I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve (004+009)	003	0
	1. Neopredmetena sredstva (005 do 008)	004	0
del 00	a) Dolgoročne premoženjske pravice	005	0
del 00	b) Dobro ime	006	0
del 00	c) Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	007	0
del 00, del 08, del 13	č) Druga neopredmetena sredstva	008	0
del 00	2. Dolgoročne aktivne časovne razmejitve	009	0
	II. Opredmetena osnovna sredstva (011 do 017)	010	70.687
del 02, del 03	1. Zemljišča	011	470
del 02, del 03	2. Zgradbe	012	3.398
del 04, del 05	3. Proizvajalne naprave in stroji	013	51.100
del 04, del 05	4. Druge naprave in oprema, drobni inventar in druga opredmetena osnovna sredstva	014	17.373
del 04, del 05	5. Biološka sredstva	015	0
del 02, del 04	6. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	016	15.200
del 08, del 13	7. Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	017	0
01	III. Naložbene nepremičnine	018	0
	IV. Dolgoročne finančne naložbe (020+024)	019	0
	1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil (021 do 023)	020	0
del 06	a) Delnice in deleži v družbah v skupini	021	0
del 06	b) Druge delnice in deleži	022	0
del 06	c) Druge dolgoročne finančne naložbe	023	0
	2. Dolgoročna posojila (025+026)	024	0
del 07	a) Dolgoročna posojila družbam v skupini	025	0
del 07	b) Druga dolgoročna posojila	026	0
	V. Dolgoročne poslovne terjatve (028 do 030)	027	0
del 08	1. Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini	028	0
del 08	2. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev	029	0

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek v tisočih tolarjev
del 08	3. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	030	0
09	VI. Odložene terjatve za davek	031	
	B. KRATKOROČNA SREDSTVA (033+034+040+048+052)	032	26.261
67	I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	033	0
	II. Zaloge (035 do 039)	034	12.047
30, 31, 32	1. Material	035	12.047
60	2. Nedokončana proizvodnja	036	0
63	3. Proizvodi	037	0
65, 66	4. Trgovsko blago	038	0
del 13	5. Predujmi za zaloge	039	0
	III. Kratkoročne finančne naložbe (041+045)	040	744
	1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil (042 do 044)	041	0
del 17	a) Delnice in deleži v družbah v skupini	042	0
del 17	b) Druge delnice in deleži	043	0
del 17	c) Druge kratkoročne finančne naložbe	044	0
	2. Kratkoročna posojila (046+047)	045	0
del 07, del 18	a) Kratkoročna posojila družbam v skupini	046	0
del 07, del 18	b) Druga kratkoročna posojila	047	744
	IV. Kratkoročne poslovne terjatve (049 do 051)	048	9.244
del 08, del 12, del 13, del 15, del 18	1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	049	0
del 08, del 12, del 13, del 15, del 18	2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	050	9.244
del 08, del 13, 14, del 15, 16, del 18	3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	051	5
10, 11	V. Denarna sredstva	052	4.221
19	C. KRATKOROČNE AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	053	0
del 99	Zabilančna sredstva	054	0
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV (056+072+075+085+095)	055	96.948
	A. KAPITAL (057+060+061+067+068-069+070-071)	056	23.334
	I. Vpoklicani kapital (058-059)	057	2.568
del 90	1. Osnovni kapital	058	2.568
del 90	2. Nevpoklicani kapital (kot odbitna postavka)	059	0
91	II. Kapitalske rezerve	060	0

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek v tisočih tolarjev
	III. Rezerve iz dobička (062+063-064+065+066)	061	603
del 92	1. Zakonske rezerve	062	0
del 92	2. Rezeve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	063	0
del 92	3. Lastne delnice in lastni poslovni deleži (kot odbitna postavka)	064	0
del 92	4. Statutarne rezerve	065	0
del 92	5. Druge rezerve iz dobička	066	603
95	IV. Presežek iz prevrednotenja	067	1.552
del 93	V. Preneseni čisti dobiček	068	16.530
del 93	VI. Prenesena čista izguba	069	0
del 93	VII. Čisti dobiček poslovnega leta	070	2.081
del 93	VIII. Čista izguba poslovnega leta	071	0
	B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE (073+074)	072	0
del 96	1. Rezervacije	073	0
del 96	2. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	074	0
	C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI (076+080+084)	075	40.649
	I. Dolgoročne finančne obveznosti (077 do 079)	076	40.649
del 97	1. Dolgoročne finančne obveznosti do družb v skupini	077	0
del 97	2. Dolgoročne finančne obveznosti do bank	078	23.940
del 97	3. Druge dolgoročne finančne obveznosti	079	16.709
	II. Dolgoročne poslovne obveznosti (081 do 083)	080	0
del 98	1. Dolgoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	081	0
del 98	2. Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	082	0
del 98	3. Druge dolgoročne poslovne obveznosti	083	0
del 98	III. Odložene obveznosti za davek	084	0
	Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI (086+087+091)	085	32.965
21	I. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	086	0
	II. Kratkoročne finančne obveznosti (088 do 090)	087	318
del 27, del 97	1. Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini	088	0
del 27, del 97	2. Kratkoročne finančne obveznosti do bank	089	318
del 27, del 97	3. Druge kratkoročne finančne obveznosti	090	0
	III. Kratkoročne poslovne obveznosti (092 do 094)	091	32.647
del 22, del 23, del 28, del 98	1. Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini	092	0

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek v tisočih tolarjev
del 22, del 23, del 28, del 98	2. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	093	23.759
24, 25, 26, del 28, del 98	3. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	094	8.888
29	D. KRATKOROČNE PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	095	0
del 99	Zabilančne obveznosti	096	0

Vir: Interni podatki podjetja Pekarna d.o.o., 2006.

Priloga 3: PODATKI IZ IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA v obdobju od 1.1.2006 do 30.6.2006

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek v tisočih tolarjev
1	2	3	4
	A. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	110	146.486
	I. Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	110	145.486
del 76	1. Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev razen najemnin	111	146.486
del 76	2. Čisti prihodki od najemnin	112	0
del 76	3. Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala	113	0
	II. Čisti prihodki od prodaje na trgu EU	094	0
del 76	1. Čisti prihodki od najemnin	112	0
del 76	2. Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala	113	0
	III. Čisti prihodki od prodaje na trgu izven EU	095	0
del 76	1. Čisti prihodki od najemnin	112	0
del 76	2. Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala	113	0
	B. POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	097	0
	C. ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	098	0
79	Č. USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE	099	0
del 76	D. SUBVENCije, DOTACIJE, REGRESI, KOMPENZACIJE IN DRUGI PRIHODKI, KI SO POVEZANI S POSLOVNIMI UČINKI	100	0
del 76	E. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	101	0
	F. KOSMATI DONOS OD POSLOVANJA	102	146.486
	G. POSLOVNI ODHODKI	103	145.978
	I. Stroški blaga, materiala in storitev	104	91064
del 70	1. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	105	0
40	2. Stroški porabljenega materiala	106	66.303
del 40	a) stroški materiala	107	54.069
del 40	b) stroški energije	108	9.924
del 40	c) drugi stroški materiala	109	2.310
41	3. Stroški storitev	110	24.761
del 41	a) transportne storitve	111	1.717

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek v tisočih tolarjev
del 41	b) najemnine	112	6.647
del 41	c) povračila stroškov zaposlencem v zvezi z delom	113	86
del 41	d) drugi stroški storitev	114	16.311
	II. Stroški dela	115	48.671
del 47	1. Stroški plač	116	30.182
del 47	2. Stroški pokojninskih zavarovanj	117	0
del 47	3. Stroški drugih zavarovanj	118	4.859
del 47	4. Drugi stroški dela	119	13.630
	III. Odpisi vrednosti	120	5.399
43	1. Amortizacija neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev	121	5.399
del 72	2. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih dolgoročnih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	122	0
del 72	3. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	123	0
44, 48	IV. Drugi poslovni odhodki	124	844
	H. DOBIČEK IZ POSLOVANJA	125	508
	I. IZGUBA IZ POSLOVANJA	126	0
	J. FINANČNI PRIHODKI	127	23
	<i>Finančni prihodki od obresti (upoštevano že v II. in III.)</i>	140	23
	I. Finančni prihodki iz deležev	128	0
del 77	1. Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini	129	0
del 77	2. Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah	130	0
del 77	3. Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah	131	0
del 77	4. Finančni prihodki iz drugih naložb	131	0
	II. Finančni prihodki iz danih posojil	132	0
del 77	1. Finančni prihodki iz posojil, danim družbam v skupini	133	0
del 77	2. Finančni prihodki iz posojil, danim drugim	134	0
	III. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	136	23
del 77	1. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini	137	0
del 77	2. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	138	23
	K. FINANČNI ODHODKI	141	374
	<i>Finančni odhodki od obresti (upoštevano že v II.)</i>	150	374
del 74	I. Finančni odhodki za oslabitve in odpisov finančnih naložb	142	0

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek v tisočih tolarjev
	II. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	146	374
del 74	1. Finančni odhodki posojil, prejetih od družb v skupini	147	0
del 74	2. Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	148	374
del 74	3. Finančni odhodki iz izdanih obveznic	149	0
del 74	4. Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	149	0
	III. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	146	0
del 74	1. Finančni odhodki poslovnih obveznosti do družb v skupini	147	0
del 74	2. Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti	148	0
del 74	3. Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	149	0
78	L. DRUGI PRIHODKI	154	2576
del 78	I. Subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki	155	0
del 78	II. Drugi finančni in ostali prihodki	156	2576
75	M. DRUGI ODHODKI	157	7
80	N. CELOTNI DOBIČEK	164	2.726
80	O. CELOTNA IZGUBA	165	0
del 81	P. DAVEK IZ DOBIČKA	166	645
del 81	R. ODLOŽENI DAVKI	166	0
del 81	S. ČISTI DOBIČEK OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	167	2.081
89	Š. ČISTA IZGUBA OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	168	0
	POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENCEV NA PODLAGI DELOVNIH UR V OBRAČUNSKEM OBDOBJU	169	31
	ŠTEVILO MESECEV POSLOVANJA	170	6

Vir: Interni podatki podjetja Pekarna d.o.o., 2006.

**Priloga 4: OBRAČUN DAVKA OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB za obdobje od
1.1.2006 do 30.6.2006**

Zap. št.	Postavka	Znesek v tolarjih
1.	PRIHODKI, ugotovljeni po računovodskih predpisih	149.085.920
2.	Popravek prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov – zmanjšanje (vsota 2.1 do 2.7)	
2.1	Izvem prihodkov od nepridobitne dejavnosti	
2.2	Zmanjšanje prihodkov za odpravo in porabo že obdavčenih rezervacij	
2.3	Zmanjšanje prihodkov za že obdavčene prihodke zaradi odprave nepotrebnih rezervacij	
2.4	Izvem prihodkov iz naslova odprave oslabitev, če se predhodna oslabitev ni upoštevala	
2.5	Izvem prihodkov od udeležbe na dobičku	
2.6	Izvem prihodkov na podlagi mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdačevanja	
2.7	Zmanjšanje prihodkov za oblikovane dodatne rezerve po 18. čl. ZFPPod	
3.	Popravek prihodkov na raven davčno priznanih prihodkov – povečanje (vsota 3.1 do 3.5)	
3.1	Povečanje prihodkov zaradi transfernih cen med povezanimi osebami	
3.2	Povečanje prihodkov zaradi transfernih cen med povezanimi osebami rezidenti	
3.3	Povečanje prihodkov od obresti na dana posojila povezanim osebami	
3.4	Povečanje prihodkov za oblikovane rezervacije na račun dolgoročno odloženih prihodkov	
3.5	Povečanje prihodkov zaradi odprave nepotrebnih rezervacij	
4.	DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI (1 – 2 + 3)	149.085.920
5.	ODHODKI, ugotovljeni po računovodskih predpisih	146.359.438
6.	Popravek odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov – zmanjšanje (vsota 6.1 do 6.33)	850.629
6.1	Izvem odhodkov od nepridobitne dejavnosti	
6.2	Zmanjšanje odhodkov zaradi transfernih cen med povezanimi osebami	
6.3	Zmanjšanje odhodkov zaradi transfernih cen med povezanimi osebami rezidenti	
6.4	Zmanjšanje odhodkov za obresti na prejeta posojila od povezanih oseb	
6.5	Zmanjšanje odhodkov za oblikovane rezervacije na račun dolgoročno vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov	
6.6	Zmanjšanje odhodkov iz naslova splošnega prevrednotenja kapitala	
6.7	Zmanjšanje odhodkov za odhodke prevrednotenja sredstev in dolgov (razen odhodkov prevrednotenja dolgov, terjatev, finančnih naložb, denarnih terjatev, ki se po SRS prevrednotujejo zaradi spremembe valutnega tečaja) in za odhodke zaradi uporabe kapitalske metode vrednotenja	
6.8	Izvem odhodkov, ki zadevajo izvzete prihodke od udeležbe na dobičku	

Zap. št.	Postavka	Znesek v tolarjih
6.9	Izvem odhodkov, ki zadevajo izvzete prihodke na podlagi mednarodnih pogodb o izogibanju dvojnega obdavčevanja	
6.10	Nepriznani odhodki za zneske, ki se obravnavajo kot naložbe	
6.11	Nepriznani odhodki, ki imajo naravo udeležbe v dobičku	
6.12	Nepriznani odhodki za pokrivanje izgub iz preteklih let	
6.13	Nepriznani odhodki za rezervacije za kritje možnih izgub	
6.14	Nepriznani odhodki za stroške, ki zadevajo privatno življenje (6.14.1 do 6.14.3)	293.156
6.14.1	Stroški, ki zadevajo privatno življenje lastnikov in povezanih oseb	
6.14.2	Stroški, ki zadevajo privatno življenje drugih oseb	
6.14.3	Stroški ugodnosti, ki jih delavcem zagotavlja delodajalec	
6.15	Nepriznani odhodki za stroške prisilne izterjave davkov in drugih dajatev	
6.16	Nepriznani odhodki za kazni, ki jih izreče pristojni organ	
6.17	Nepriznani odhodki za davke	
6.18	Nepriznani odhodki za obresti od nepravčasno plačanih davkov ali drugih dajatev	
6.19	Nepriznani odhodki za obresti od posojil, prejetih od oseb, določenih v 9. b tč. 1. odst. 21. čl.	
6.20	Nepriznani odhodki za podkupnine in druge oblike premoženjskih koristi	
6.21	Nepriznani odhodki za donacije	135.000
6.22	Drugi odhodki, ki se ne priznajo v skladu z 20. čl.	422.473
6.23	Nepriznani odhodki v višini 50 odstotkov stroškov reprezentance	
6.24	Nepriznani odhodki v višini 50 odstotkov stroškov nadzornega sveta	
6.25	Zmanjšanje odhodkov za učinke pri spremembi izbrane metode vrednotenja zalog pred potekom 5 let	
6.26	Nepriznani odhodki za obresti od presežka posojil	
6.27	Nepriznani odhodki za obračunano amortizacijo, ki presega amortizacijo, obračunano po metodi enakomernega časovnega amortiziranja in na podlagi predpisanih stopenj	
6.28	Nepriznani odhodki za amortizacijo dokončno amortiziranih sredstev	
6.29	Nepriznani odhodki za amortizacijo opredmetenih osnovnih sredstev, katerih nabavna vrednost je bila predhodno odpisana in davčno priznana	
6.30	Nepriznani odhodki za posebne rezervacije pri bankah, ki presegajo višino, določeno z zakonom, ki ureja bančništvo	
6.31	Nepriznani odhodki za zavarovalno-tehnične rezervacije, ki presegajo višino ali zgornjo mejo, določeno z zakonom, ki ureja zavarovalništvo	
6.32	Nepriznani odhodki za plače in nadomestila plač in za nagrade vajencem	
6.33	Nepriznani odhodki za druga izplačila v zvezi z zaposlitvijo	
7.	Popravek odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov – povečanje (vsota 7.1 do 7.4)	
7.1	Povečanje odhodkov za porabo rezervacij	

Zap. št.	Postavka	Znesek v tolarjih
7.2	Povečanje odhodkov za odhodke prevrednotenja, ki se priznajo ob prodaji oz. odtujitvi sredstev in ob poravnavi oz. odtujitvi dolgov	
7.3	Povečanje odhodkov za predhodne odpise terjatev, ki niso bili davčno priznani	
7.4	Povečanje odhodkov za odpis celotne nabavne vrednosti za opredmetena osnovna sredstva	
8.	DAVČNO PRIZNANI ODHODKI (5 – 6 + 7)	145.508.809
9.	RAZLIKA med davčno priznanimi prihodki in odhodki (4 – 8)	3.577.111
10.	RAZLIKA med davčno priznanimi odhodki in prihodki (8 – 4)	
11.	Popravek davčne osnove za dohodke, od katerih je bil odtegnjen davek (11.2 – 11.1)	
11.1	Znesek dohodkov iz zap. št. 1, od katerih je bil odtegnjen davek	
11.2	Povečanje davčne osnove za dohodke, od katerih je bil odtegnjen davek, vključno z davčnim odtegljajem	
12.	Povečanje davčne osnove (vsota 12.1 do 12.4)	
12.1	Znesek izkoriščene davčne olajšave za znesek investicij, zaradi razporeditve dobička za udeležbo v dobičku	
12.2	Znesek izkoriščene davčne olajšave za znesek investicij, zaradi prodaje oziroma odtujitve ali prenosa sredstev izven RS ali zaradi izgube pravice do uporabe opredmetenega osnovnega sredstva pri finančnem najemu	
12.3	Znesek izkoriščene davčne olajšave za novozaposlene delavce zaradi predčasne prekinitve delovnega razmerja	
12.4	Neporabljeni del investicijskih rezerv	
13.	DAVČNA OSNOVA (9 + 11 + 12) ali (11 + 12 – 10), če > 0	3.577.111
14.	DAVČNA IZGUBA (11 + 12 – 10), če < 0	
15.	Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave (vsota 15.1 do 15.13, vendar največ do višine davčne osnove iz zap. št. 13)	1.398.600
15.1	Zmanjšanje davčne osnove za prejete obresti od kratkoročnih in dolgoročnih vrednostnih papirjev, ki so jih do 8. aprila 1995 izdale Republika Slovenija, občine ali javna podjetja, ki so jih ustanovile Republika Slovenija ali občine	
15.2	Pokrivanje izgube	
15.3	Olajšava za investirani znesek v opremo in v neopredmetena dolgoročna sredstva	1.263.600
15.4	Dodatna olajšava do višine 20 odstotkov investiranega zneska v opremo za raziskave in razvoj	
15.5	Olajšava za zaposlovanje pripravnikov in brezposelnih oseb	
15.6	Olajšava za zaposlovanje doktorjev znanosti	
15.7	Olajšava za zaposlovanje invalidov	
15.8	Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	
15.9	Olajšava za donacije – izplačila za humanitarne, dobrodelne, športne, znanstvene, vzgojno-izobraževalne, kulturne in ekološke namene	135.000
15.10	Izplačila političnim strankam in reprezentativnim sindikatom	
15.11	Davčna ugodnost za začetno investicijo v ekonomski coni – vlaganja v osnovna sredstva	

Zap. št.	Postavka	Znesek v tolarjih
15.12	Davčna ugodnost za odpiranje novih delovnih mest v ekonomski coni	
16.	OSNOVA ZA DAVEK (13 – 15)	2.178.511
17.	DAVEK (zap. št. 16 krat 25 odstotkov)	544.628
18.	Odbitek tujega davka	
19.	Povečanje davka zaradi sprememb odbitka tujega davka	
20.	DAVČNA OBVEZNOST (17 – 18 + 19)	544.628
21.	Zmanjšanje davčne obveznosti za plačani znesek odtegnjenega davka	
22.	Vplačane akontacije	
23.	OBVEZNOST ZA DOPLAČILO DAVKA (20 – 21 – 22), če > 0	
24.	PREVEČ VPLAČANE AKONTACIJE (20 – 21 – 22), če < 0	
25.	OSNOVA ZA DOLOČITEV AKONTACIJE DAVKA	
26.	Akontacija	
27.	Mesečni obrok akontacije	
28.	Trimesečni obrok akontacije	

Vir: Interni podatki podjetja Pekarna d.o.o., 2006.